

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาท
ทางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

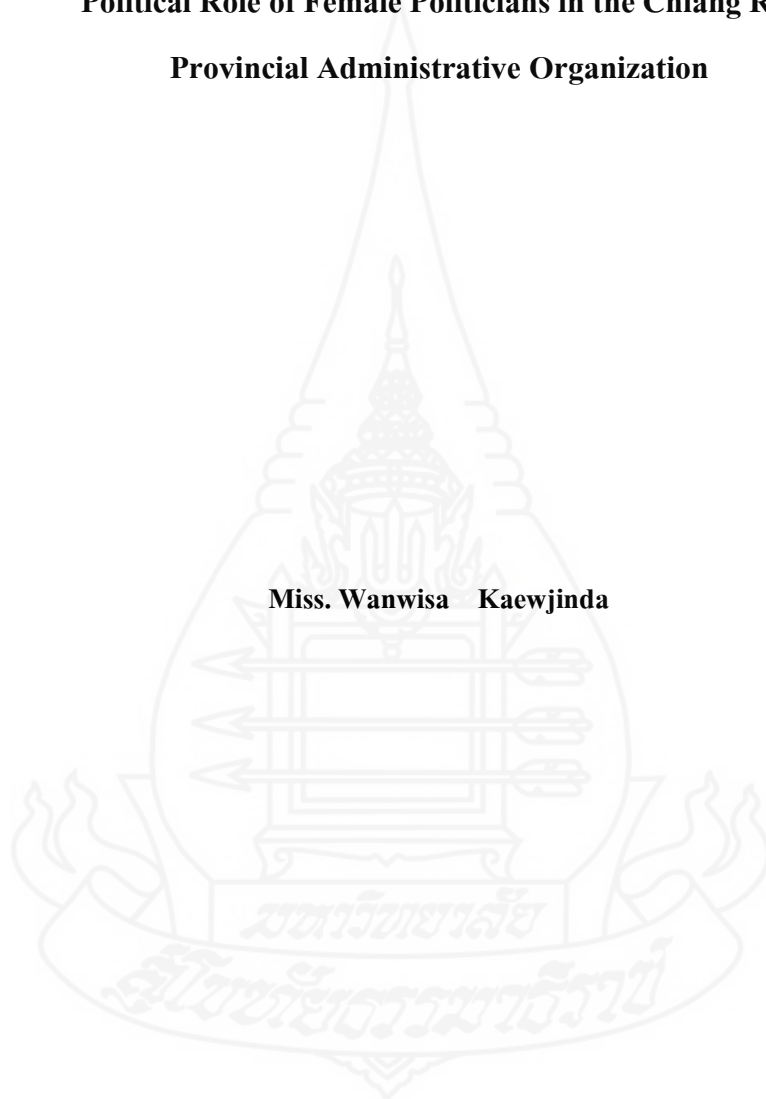
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Factors that Influence Voters Related to Acceptance of the Executive
Political Role of Female Politicians in the Chiang Rai
Provincial Administrative Organization**

Miss. Wanwisa Kaewjinda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science
School of Political Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาท
ทางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรีในองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ชื่อและนามสกุล นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา

วิชาเอก การเมืองการปกครอง

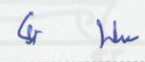
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยของประชาชนที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้สำเร็จ ล่วงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ฐปนรุต พรหมอินทร์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบแก้ไข ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พัชรนันท์ ภูกาบิน ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย อาจารย์เรณูกา ศรีโชติทา ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย นายสมบัติ โลหะกิจ ท้องถิ่นอำเภอพาน ระดับ 7 ข้าราชการสังกัด กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ปลัดธวัช แก้วจินดา บิดาที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาผู้ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี อันเป็นข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่ง สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาด หรือขาดตกบกพร่องประการใด ผู้วิจัย ขอน้อมรับคำติชมและกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยนำไปเป็นแนวทางในการ พัฒนารอบบาทของสตรีและการส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้นทั้งใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ในการสร้างการยอมรับบทบาทการทำหน้าที่เป็น ผู้บริหารของสตรี ในการทำงานร่วมกับประชาชนและนักการเมืองนุรักษ์ต่อไป

วันวิสาข์ แก้วจินดา

มิถุนายน 2556

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาท
ทางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรี
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัย นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา **รหัสนักศึกษา** 2548000328 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์รุจน์บรรต พรหมอินทร์
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (2) ศึกษาการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักมีการวิจัยเชิงคุณภาพมาสนับสนุน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน และผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 400 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงาน และภาพลักษณ์ความเป็นสตรี และปัจจัยภายนอกทางสังคม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์, กลุ่มเครือข่าย, พรรคการเมืองระดับชาติ, เครือญาติ, เพื่อน/พวกพ้อง, สื่อมวลชน, ผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง (2) การยอมรับบทบาทของสตรีในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง (3) นักรการเมืองสตรี ควรสร้างความมีบทบาทภาวะผู้นำในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งควรมีการจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นนักรการเมืองที่ดี และควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักรการเมืองสตรีต่อไป

คำสำคัญ บทบาททางการเมือง นักรการเมืองสตรี องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง จังหวัดเชียงราย

Thesis title: Factors that Influence Voters Related to Acceptance of the Executive Political Role of Female Politicians in the Chiang Rai Provincial Administrative Organization

Researcher: Miss Wanwisa Kaewjinda; **ID:** 2548000328; **Degree:** Master of Political Science;

Thesis advisors: (1) Thapanat Prom-in, Associate Professor; (2) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study factors that affect the acceptance of female politicians in an executive political role in the Chiang Rai Provincial Administrative Organization (PAO); (2) to study the acceptance of the executive political role of female politicians in the Chiang Rai PAO; (3) to recommend approaches for developing the executive political role of female politicians in the Chiang Rai PAO.

This was primarily a quantitative research, supplemented by qualitative methods. The sample population consisted of 400 voters who were surveyed and 12 key informants who were interviewed. Data were collected using a questionnaire and an interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlated coefficients.

The results showed that: (1) the factors that affected the acceptance of the executive political role of female politicians were divided into personal factors (sex, age, education, economic status, marital status, leadership/career, and feminine image) and external social factors (the system of mutual obligations, social networks, national-level political parties, family networks, friends and associates, the media, and social leaders, i.e. village headmen, sheriffs, members of Parliament, provincial council members, municipal council members, and Tambon Administrative Organization council members). (2) Acceptance of women's social, economic and administrative roles affected acceptance of their political role. (3) Female politicians should build up their leadership role at work, should be conscious of the proper ethics and moral behavior of a good politician, and should constantly improve their capabilities by learning new things all the time.

Keywords: Political role, female politician, Provincial Administrative Organization, Voter, Chiang Rai Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย	13
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	15
แนวคิดการยอมรับ	19
แนวคิดภาวะผู้นำ	21
แนวคิดสตรีนิยม	22
แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์	28
แนวคิดประชาธิปไตย	32
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเชียงราย	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 ปัจจัย ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพ ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงราย	59
ตอนที่ 3 การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพ ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงราย	72
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทของสตรีในสถานภาพของ นักการเมืองสตรีฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	80
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	106
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	107
ข แบบสอบถามการวิจัย	109
ประวัติผู้วิจัย	126

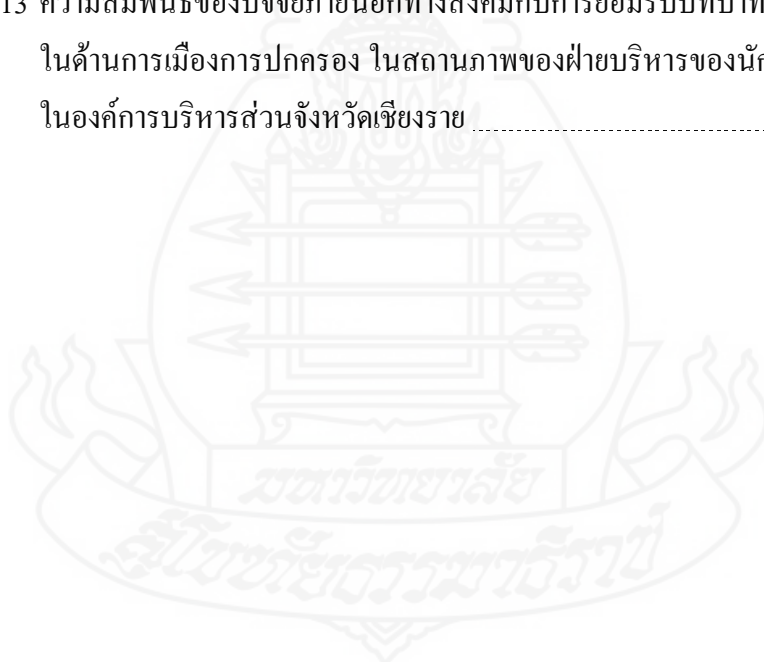
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรและบ้าน จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2554 จำแนกตามเขต การปกครอง	39
ตารางที่ 2.2 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ. 2547	40
ตารางที่ 2.3 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ. 2551	41
ตารางที่ 2.4 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ. 2555	41
ตารางที่ 2.5 แสดงประวัตินายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	42
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 18 อำเภอ	47
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้แบบสอบถาม	55
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้แบบสัมภาษณ์	57
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองใน สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงราย	59
ตารางที่ 4.4 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองใน สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย	65
ตารางที่ 4.5 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหาร ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	72
ตารางที่ 4.6 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหาร ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	75
ตารางที่ 4.7 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหาร ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	78
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาท ทางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	82
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาท ทางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาท ทางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของ ฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	84
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมือง ในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	85
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมือง ในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	86
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมือง ในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	87

ฉ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 7

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานที่สำคัญของการเมืองการปกครองของประเทศ โดยเฉพาะในด้านที่เป็นสถาบันที่ให้การศึกษอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองแก่ประชาชนให้รู้จักปกครองตนเอง รวมทั้งเป็นการตอบสนองความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์กรที่จำเป็นในการบริการและปกครองตนเองและประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เกี่ยวกับกิจการบริการสาธารณะให้แก่ชุมชนท้องถิ่น จากหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พัทธา และกรุงเทพมหานคร

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง โดยจัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้มิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีลักษณะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่กรมการจังหวัดที่ประกอบไปด้วยข้าหลวงประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการบริหารฝ่ายพลเรือน จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งกำหนดให้อำนาจกรมการจังหวัด โอนไปเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบบริหารราชการในส่วนจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ โดยตรง แทนคณะกรรมการจังหวัดเดิมโดยผลแห่งพระราชบัญญัติฯ นี้ ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด จนกระทั่งใน พ.ศ. 2540 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรปกครองท้องถิ่นของไทยเป็นอย่างมาก เป็นผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลในการให้ประชาชนได้เข้ามาดูแลปกครองตัวเอง กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม คือ มาจากความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนั้น ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

ใน พ.ศ. 2546 นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะผลจากการที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ที่กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง ทำให้ พ.ศ. 2547 มีการจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน พร้อมกับสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่ตรงตามวาระ จึงมีผลทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง ทั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ประมาณเกือบ 3,000 แห่ง เป็นครั้งแรกที่ชุมชนท้องถิ่น และประชาชนท้องถิ่นต้องเลือกตั้งผู้บริหารของตนเอง นับเป็นโอกาสดีที่สุดของประชาชนที่จะได้เลือกคนดี มีความรู้ ความสามารถ เพื่อเข้าไปทำหน้าที่บริหารงานท้องถิ่น โดยตรงโดยเป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งสตรีและบุรุษได้มีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลของการปรับปรุงรูปแบบโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำให้เกิดระบบ โครงสร้างทางสังคมที่สตรีมีบทบาทอำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการบ่งชี้ว่าสตรีมิได้ด้อยกว่าบุรุษแต่อย่างใด ทั้งทางด้านฐานะสังคมหรือบทบาทต่างๆ ที่ทั้งบุรุษและสตรีสามารถกระทำเหมือนกันได้ โดยมีได้เหมือนในอดีต ที่สตรีมีฐานะด้อยกว่าบุรุษ ไปทุกเรื่อง ทั้งด้านการรับรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือคำพิงเพยต่างๆ ที่สร้างความแบ่งแยกหน้าที่ของบุรุษและสตรีอย่างชัดเจน แต่ในปัจจุบันนี้บทบาทของสตรีที่ให้ความสำคัญต่อการรับรู้การเมืองเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก เกิดการตื่นตัวที่จะต้องพัฒนาประชากรของประเทศให้สามารถรองรับกับบทบาทและกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน จึงทำให้สตรีได้รับการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ มีบทบาทความเป็นผู้นำเทียบเท่าได้กับบุรุษเพศ โดยพิจารณาจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ระหว่าง พ.ศ. 2526 – 2550 พบว่าในช่วง พ.ศ. 2526 มีผู้หญิงที่จะเข้ามาทางการเมืองประมาณร้อยละ 2 และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนใน พ.ศ. 2535 มีผู้หญิงที่สนใจเข้ามาเป็น ส.ส. หญิง ถึงร้อยละ 10 จากนั้นตัวเลขก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนใน พ.ศ. 2550 มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. หญิง ถึงร้อยละ 16 ในส่วนของผลการเลือกตั้งนั้น พบว่า ในกรณีของการเลือกตั้งวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ที่ผ่านมามีผู้หญิงเข้าสู่การเป็นนักการเมืองหญิงจำนวนร้อยละ 14.04 ฉะนั้นเห็นว่าแนวโน้มของประเทศไทยในการที่มี ส.ส. หญิงก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งตรงนี้เองถือว่าเป็นแนวทางเชิงบวก สำหรับกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น ใน พ.ศ. 2551 มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ว. คิดเป็นร้อยละ 14.13 และได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ว.ร้อยละ 13.89 และตัวเลขนี้เป็นตัวเลขที่น่าสนใจ (สตรีกับการเมืองวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น, 2551:25-26) นับเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้บทบาทความเป็นผู้นำของสตรีได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น

ในกรณีของการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตั้งแต่ พ.ศ.2526 – 2550 ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สตรีมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ส่วนสมาชิกสภา อบจ.ที่เป็นผู้หญิงทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 4.61 และนายกเทศมนตรีหญิง คิดเป็นร้อยละ 6.64 และสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) มีร้อยละ 6.61 เท่านั้น ในขณะที่นายก อบต.มีจำนวนร้อยละ 4.54 และสมาชิก อบต. มีจำนวนร้อยละ 6.73 (สตรีกับการเมืองวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น, 2551:6) จะเห็นได้ว่าทั้งการเลือกตั้งระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น ในแต่ละครั้งจะมีสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งและได้เข้าไปทำหน้าที่ทางการเมืองทุกครั้งและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และสตรีที่ได้ดำรงตำแหน่งนักปกครองและบริหารงานส่วนท้องถิ่น มีสัดส่วนของผู้หญิงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในหลากหลายอาชีพทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

โดยปรากฏการณ์ที่ผ่านมาของการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น สามารถอธิบายได้ว่า ในการเลือกตั้งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด แท้จริงแล้วหากอธิบายตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมแบบไทย ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเป็นระบบการเมืองท้องถิ่นระบบอุปถัมภ์ ซึ่งในส่วนของ การแข่งขันทางการเมืองระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือเป็นผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็ถือเป็นผู้ได้อุปถัมภ์ พร้อมไปกับเป็นผู้อุปถัมภ์ของผู้นำในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในขณะเดียวกันไปด้วย ส่วนในระดับจังหวัด นั่นก็คือว่า บุคคลที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำเป็นต้องมีเงินทุนและเครือข่ายอุปถัมภ์ที่กว้างขวาง ยิ่งใครมีมากกว่าโอกาสชนะก็จะสูงกว่า คือ บุคคลที่มีเงินทุนและเครือข่ายอุปถัมภ์กว้างขวางมากที่สุด นอกจากนั้นหากยังคงอธิบายประเด็นที่ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ คือ พรรคการเมือง ที่กลายมาเป็นกระแสหลัก โดยดังปรากฏในกรณีของจังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน ลำพูน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดจะสมัครในนามพรรคไทยรักไทยเดิมหรือพรรคเพื่อไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ยังรวมไปถึงผู้ลงรับสมัครเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งคะแนนนิยมของพรรคมีส่วนสร้างความนิยมให้แก่ตัวบุคคลที่สังกัดและลงรับสมัครเลือกตั้ง (อโณทัย วัฒนาพร, 2554: 22-23)

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของการเมืองในทุกระดับมาโดยตลอด อย่างไรก็ดี พรรคการเมืองซึ่งมีนัยสำคัญอยู่ที่ผู้นำและนโยบายของพรรคค่อยๆ ปรากฏความสำคัญคู่ขนานไปกับระบบอุปถัมภ์เป็นลำดับ แม้กระทั่งในระดับท้องถิ่นที่ใช้เครือข่ายอุปถัมภ์ร่วมกันทั้งในการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำนองหนุนช่วยซึ่งกันและกันของแต่ละระดับ โดยปกติตัวละครสำคัญระดับท้องถิ่น ซึ่งมักหมายถึงผู้นำคนสำคัญในจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านนั้นเองจะถูกดึงให้เข้ามาอยู่ในแวดวงอุปถัมภ์ของนักการเมืองระดับชาติในจังหวัด กลุ่ม

บุคคลดังกล่าว จะกลายเป็นฐานทางการเมืองที่คอยเชื่อมโยงกับผู้ลงคะแนนเสียง ขณะเดียวกันกลุ่มบุคคลบางคนจะถูกคัดสรรให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่น รวมไปถึงความช่วยเหลือรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเงินทุน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันทางการเมืองทุกระดับ

นอกเหนือไปจากนี้ ยังปรากฏว่าการเมืองท้องถิ่นยังผ่านกลไกของพรรคซึ่งกรณีของ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยส่วนใหญ่หมายถึงพรรคเพื่อไทย ได้เข้ามามีส่วนเชื่อมโยงการเมืองระดับชาติให้เข้ากับการเมืองระดับท้องถิ่น ทั้งนี้การเชื่อมโยงมักเริ่มจากสมาชิกของตระกูลคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนได้เข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับพรรค ที่สำคัญที่สุดก็คือ การเข้าไปเป็นตัวแทนของพรรคในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และหลังจากได้รับการเลือกตั้งเป็นสส.และสว. ก็อาศัยสายสัมพันธ์กับคณะผู้บริหารพรรคในการนำเอากลไกของพรรคเข้ามาสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มาจากสมาชิกในตระกูลหรือมาจากเครือข่ายของตนในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในทางกลับกัน เมื่อการแข่งขันทางการเมืองในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง รวมไปถึงชัยชนะของฝ่ายตน กลไกของพรรคที่สนับสนุนการเมืองในระดับชาติก็จะแทรกตัวลงไปเป็นหนึ่งในเดียวกับกลไกของพรรคในระดับท้องถิ่น และนับแต่นั้นเป็นต้นมา กลไกดังกล่าวจะคอยทำหน้าที่สำหรับการแข่งขันทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด ตามแต่เงื่อนไขของเวลาของการเลือกตั้งในแต่ละระดับ (อโณทัย วัฒนาพร, 2554: 24-25)

จังหวัดเชียงราย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่มีสตรีที่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสถานภาพเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจที่ทำให้สตรีจังหวัดเชียงราย เริ่มอยากเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น เนื่องจากเหตุผลหลายประการ เช่น จังหวัดเชียงรายมีผู้บริหารนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นสตรีมาโดยตลอด ทำให้สตรีในท้องถิ่นมีความรู้สึกคุ้นเคยผูกพันยึดติดกับภาพลักษณ์ของผู้นำที่ต้องเป็นนักการเมืองสตรี นอกจากนั้นยังมีเหตุผลในเรื่องของคู่สมรสของนักการเมืองท้องถิ่นสตรี ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำ ที่นำมาสู่การสร้างฐานการยอมรับบทบาทเพื่อเป็นฐานเสียงในสมัยวาระการเลือกตั้งครั้งต่อไป ทั้งนี้จังหวัดเชียงรายกระแสเรื่องของคู่สมรส มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะคู่สมรสของนักการเมืองสตรีท้องถิ่นแต่ละท่านล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนประการต่อมา คือ การแข่งขันกันของพรรคการเมืองที่มีความเข้มข้น คู่เคียดมากกว่าในอดีต ที่ส่งผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ยิ่งสังกัดพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียงหรือสังกัดพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ล้วนต่างช่วยเป็นเครื่องมือที่เสริมสร้างบารมี สร้างการยอมรับบทบาทที่มีต่อตัวสตรีผู้นั้นได้ และประการสุดท้าย

ความสามารถของผู้บริหารนักการเมืองสตรีท้องถิ่น ที่ฟื้นฟูอุปสรรคต่างๆ เพื่อเข้ามาพิสูจน์ฝีมือพัฒนาท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศได้

จากการศึกษาข้อมูล กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย โดยตรงครั้งแรก พ.ศ. 2547 พบว่า ผลการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย คือ นางรัตนา จงสุทธานามณี พอมานในสมัยที่สอง พ.ศ. 2551 พบว่าผลการเลือกตั้งยังคงเป็นนางรัตนา จงสุทธานามณี ซึ่งทั้งสมัยแรกและสมัยที่สอง จะเห็นว่าถึงแม้จะไม่สังกัดพรรคไทยรักไทย (เดิม) หรือพรรคเพื่อไทย (ปัจจุบัน) แต่กลับได้รับเลือกตั้งทั้งสองสมัย โดยที่ผู้สมัครในนามพรรคดังกล่าวกลับพ่ายแพ้ (สมัยที่สอง นางสลักจตุฎดิ์ ตียะไพรัช พ.ศ. 2551) ตรงกรณีอาจสามารถอธิบายได้ว่า เกิดจากปัจจัยด้านบุคลิกภาพของผู้สมัครคือ นางรัตนา จงสุทธานามณี นับมีส่วนสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบทบาททางการเมืองที่ต่อเนื่องและยาวนานของตระกูล จงสุทธานามณี ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เมื่อผนวกเข้ากับศักยภาพด้านเงินทุนและการครอบครองเครือข่ายอุปถัมภ์เลยทำให้ นางรัตนา จงสุทธานามณี ประสบชัยชนะ (อโณทัย วัฒนาพร, 2554 : 17-18) แต่พอมานในสมัยสาม พ.ศ. 2555 กลับกลายเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายคือ นางสลักจตุฎดิ์ ตียะไพรัช ที่คะแนนทิ้งห่างผู้สมัครท่านอื่นๆ อย่างถล่มทลาย และนั่นกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เด่นชัดที่สุด ที่เกิดจากกระแสพรรคการเมืองที่มาแรงมากกว่าในอดีต

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษา ตั้งข้อสังเกตได้ว่าถึงแม้ผู้สมัครท่านอื่นๆ จะเป็นที่รู้จักและสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติเหมือนกัน ทั้งบุรุษและสตรี กลับพบว่าจากผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ผู้ที่เข้ามาเป็นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย คือ สตรีมาโดยตลอด และผลเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละครั้ง สตรีจะได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นผู้บริหาร จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นั้นแสดงว่าเมื่อสตรีได้เข้ามาเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ยิ่งเป็นการแสดงบทบาททางการเมืองต่อประชาชนอย่างชัดเจนว่ามีศักยภาพพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้ามาบริหารท้องถิ่น ประชาชนให้การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายที่เป็นสตรีมาโดยตลอด

ดังนั้นผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นนี้ ด้วยเหตุว่า “เมื่อสตรีได้ดำรงตำแหน่งในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มีเหตุปัจจัยใดบ้าง ที่มีอิทธิพลให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” ถึงแม้ว่าจะมีผู้สมัครที่เป็นบุรุษในการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง แต่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกลับเลือกที่จะให้

ผู้สมัครที่เป็นสตรีเข้ามาทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสร้างความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โดยเป็นการเพิ่มพูนข้อเท็จจริง เพื่อนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายในครั้งต่อไป ทั้งนี้ยังเป็นการเห็นถึงความสำคัญของศักยภาพของสตรี ในฐานะที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และเพื่อเป็นการนำผลการศึกษาที่ได้นี้ ไปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทสตรีในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้รับการยอมรับจากประชาชนเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจในการเลือกผู้นำด้วยตนเอง และติดตามบทบาทการดำเนินงานของสตรีที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายต่อไป

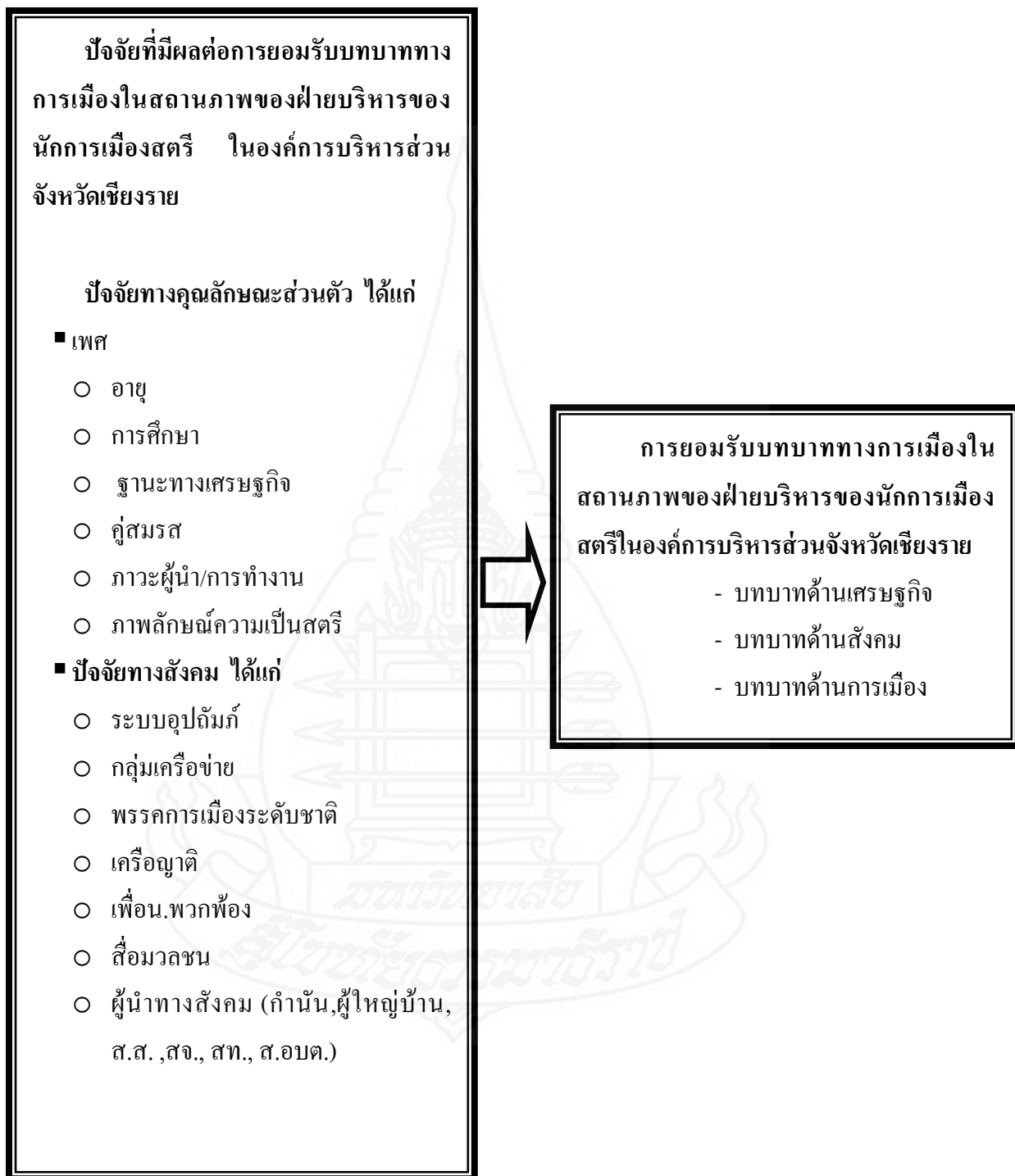
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.2 เพื่อศึกษาการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

5. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตที่จะทำการศึกษาในประเด็น “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” ดังนี้

5.1 ขอบเขตพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ 18 อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

5.2 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการไปภายในขอบเขตและมีเนื้อหาที่ชัดเจน ครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

5.2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.2.2 ศึกษาการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.2.3 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.3 ขอบเขตทางด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเนื้อหาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 - 2555

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 18 บริบูรณ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 18 อำเภอ ในเขตจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเมือง, อำเภอพาน, อำเภอแม่จัน, อำเภอแม่สาย, อำเภอเชียงของ, อำเภอเชียงแสน, อำเภอเวียงแก่น, อำเภอเทิง, อำเภอดอยหลวง, อำเภอป่าแดด, อำเภอเวียงเชียงรุ้ง, อำเภอพญาเม็งราย, อำเภอขุนตาล, อำเภอแม่ฟ้าหลวง, อำเภอเวียงชัย, อำเภอเวียงป่าเป้า, อำเภอแม่ลาว และอำเภอแม่สรวย

6.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด โดยในที่นี้ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6.3 นักการเมืองสตรี หมายถึง ผู้หญิงที่ดำรงตำแหน่งในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6.4 ปัจจัย หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่

6.4.1 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว หมายถึง สถานภาพส่วนตัวของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้แก่

- 1) อายุ หมายถึง อายุของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 2) การศึกษา หมายถึง การศึกษาของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 3) ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 4) คู่สมรส หมายถึง คู่สมรสของฝ่ายบริหารของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 5) ภาวะผู้นำ/การทำงาน หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำในการทำงานของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 6) ภาพลักษณ์ความเป็นสตรี หมายถึง ลักษณะนิสัย, การแสดงออกของสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6.4.2 ปัจจัยทางสังคม หมายถึง สิ่งที่สร้างความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้แก่

- 1) ระบบอุปถัมภ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 2) กลุ่มเครือข่าย หมายถึง ผู้นำชุมชน, กลุ่มอพปร, กลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มข้าราชการ ที่ให้การสนับสนุนสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 3) พรรคการเมืองระดับชาติ หมายถึง การสังกัดพรรคระดับชาติในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 4) เครือญาติ หมายถึง ญาติพี่น้องของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5) เพื่อน/พวกพ้อง หมายถึง เพื่อนพ้องของสถานภาพของฝ่ายบริหารของ
 นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6) สื่อมวลชน หมายถึง นักข่าวหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย
 ที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 เชียงราย

7) ผู้นำทางสังคม หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ กำนัน,
 ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต. ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

(1) กำนัน หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นกำนัน ของฝ่ายบริหาร
 ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มาก่อน

(2) ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ของฝ่าย
 บริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มาก่อน

(3) ส.ส หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จังหวัดเชียงราย ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มา
 ก่อน

(4) ส.จ. หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดเชียงราย
 ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มาก่อน

(5) สท. หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจังหวัด
 เชียงราย ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มาก่อน

(6) ส.อบต. หมายถึง การเคียดแค้นตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล จังหวัดเชียงราย ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 เชียงราย มาก่อน

6.5 การยอมรับ หมายถึง ผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งยอมรับบทบาททางการเมือง
 ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้แก่

6.5.1 การยอมรับบทบาทด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ทางด้าน
 เศรษฐกิจที่สร้างการยอมรับให้กับผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี
 ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6.5.2 การยอมรับบทบาทด้านสังคม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านสังคมที่
 สร้างการยอมรับให้กับผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

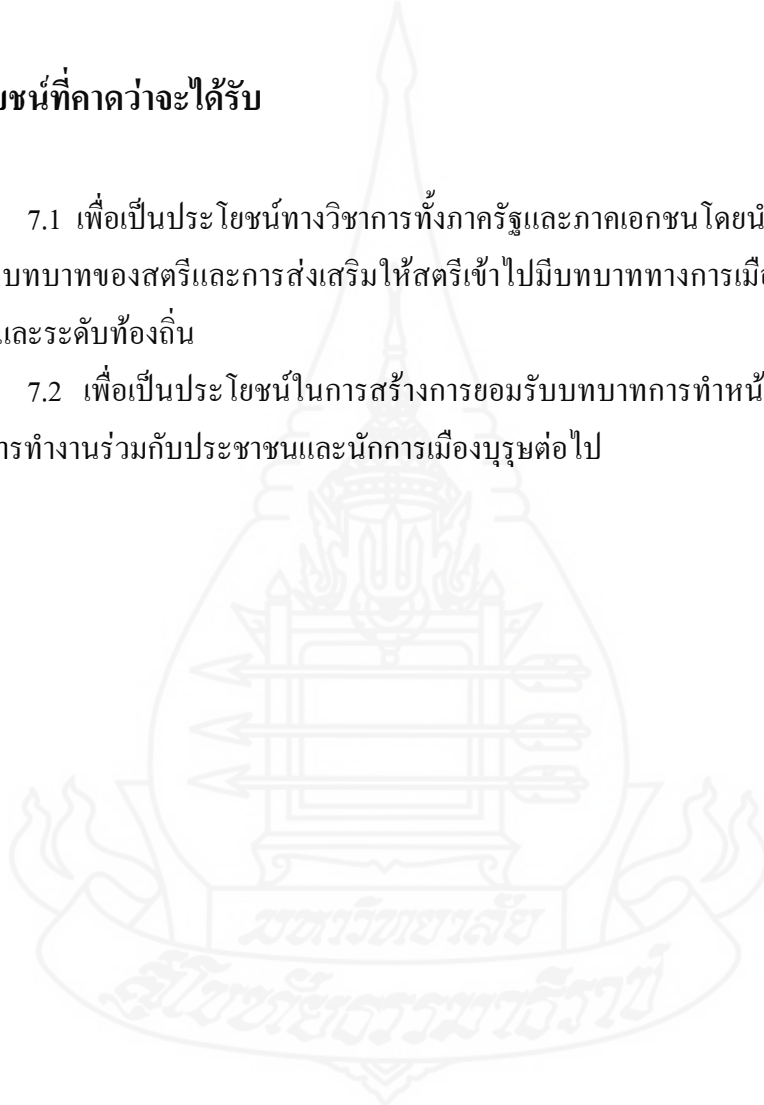
6.5.3 ยอมรับบทบาทด้านการเมืองการปกครอง หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการเมืองการปกครองที่สร้างการยอมรับให้กับผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

6.6 บทบาท หมายถึง สิ่งที่แสดงทางการเมืองของสตรีในการดำรงตำแหน่ง ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของสตรีและการส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

7.2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างการยอมรับบทบาทการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารของสตรี ในการทำงานร่วมกับประชาชนและนักการเมืองนุรุษต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเอกสารงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย และใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่ง เนื้อหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
- 1.4 แนวคิดภาวะผู้นำ
- 1.5 แนวคิดสตรีนิยม
- 1.6 แนวคิดอุปถัมภ์
- 1.7 แนวคิดประชาธิปไตย

2. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเชียงราย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย

ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางด้านชีวสังคม และคุณลักษณะทางด้านจิตวิทยา

1) คุณลักษณะทางด้านชีวสังคม หมายถึง ลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับตัวบุคคลที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดและที่ได้รับเพิ่มเติมภายหลัง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาอบรมเพิ่มเติม ตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น

2) คุณลักษณะทางด้านจิตวิทยา หมายถึง ลักษณะภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น อิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม ลักษณะทางด้านจิตวิทยา เหล่านี้ เช่น ทักษะคิด การรับรู้ ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น

ก. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของบุคคล (Job Performance) มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายด้านมีนักวิชาการให้แนวคิดไว้ ดังต่อไปนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (อ้างใน ครุณี กุลวงศ์, 2549: 38) ได้กล่าวว่า การทำงานของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญสองประการ คือ แรงจูงใจ (motivation) และความสามารถ (ability) ซึ่งแรงจูงใจของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล และความต้องการนี้เป็นผลของทางสรีรภาพ สภาพทางสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ ส่วนความสามารถของมนุษย์เป็นผลมาจากสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ ความสามารถทางสมอง ประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรม

เซอร์มาฮอร์น และคนอื่นๆ (ณัฐพิชชา บุญมา, 2551: 13) มีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคคล (individual performance factors) ว่าประกอบด้วย

ข. ลักษณะของบุคคล (Individual attributes) ได้แก่

1) ลักษณะของบุคคล (demographic characteristics) เป็นตัวแปรที่ช่วยให้เห็นถึงภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม สถานที่อยู่อาศัย ขนาดของครอบครัว ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะส่วนบุคคลอย่างเดียวกัน ยังไม่ใช่ว่าเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะแสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ ยังมีสิ่งเกี่ยวข้อง คือ ความรู้ ความสามารถ และหรือลักษณะทางจิตวิทยา

2) ความรู้ ความสามารถ (competencies characteristics) เป็นสิ่งที่สำคัญในการพิจารณาเลือกคนเพื่อเข้ามาปฏิบัติงาน ความรู้ ความสามารถ เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการทำงาน เป็นแรงจูงใจขั้นต้นที่มีผลกระทบต่อไหวพริบของบุคคลที่จะเอาชนะสภาพแวดล้อมได้บุคคลที่รู้สึกว่ามีความรู้ ความสามารถในงานของเขาสามารถคาดได้ว่าเขาจะทำงานอย่างจริงจัง

1.1.2 ลักษณะทางจิตวิทยา

1) เป็นการแสดงแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลที่จะเกิดขึ้นและมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรมลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้ เช่น ทักษะคิด การรับรู้ ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น

2) ความพยายามในการทำงาน (work effort) คุณลักษณะของบุคคลที่มีความเหมาะสมกับความจำเป็นของงานนั้น ยังไม่สามารถที่จะทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานใน

ระดับสูง ทั้งนี้ยังมีตัวแปรที่สำคัญและต้องมี คือ ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะปฏิบัติงาน นั่นคือ มีแรงจูงใจที่จะทำงาน (motivation to work) เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่มีผลโดยตรงและคงไว้ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจระดับสูงจะทำงานจริงจัง แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

3) การสนับสนุนจากองค์กร (organization support) ในการปฏิบัติงานของบุคคลจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่บุคคลที่มีลักษณะตรงกับความต้องการของงานได้รับการจูงใจในระดับสูง อาจจะไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดีหากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงาน หรือที่เรียกว่า “ข้อจำกัดด้านสถานการณ์ (situational constraint)” เช่น ขาดเวลาที่จะทำงาน งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ระดับความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคคล

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

1.2.1 ความหมายของบทบาท

บทบาทนั้นเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่จำเป็นปฏิบัติ มีผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับแนวคิดของบทบาทมากมาย จนทำให้เกิดแนวคิดของบทบาทมากมาย จนทำให้แนวคิดนี้กลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้านสังคมศาสตร์มากขึ้น และมีผู้กล่าวถึงความหมายของบทบาทไว้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2526: 197) อธิบายว่า บทบาทเป็นหน้าที่หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของแต่ละบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่ง ๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าว โดยปกติเป็นสิ่งของกลุ่มหรือสังคม หรือวัฒนธรรมของกลุ่มหรือสังคมนั้นกำหนดขึ้นฉะนั้นบทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคล ในสถานะที่พึงมีต่อบุคคลอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน

สุพัตรา สุภาพ (2528: 26-30) ได้กล่าวถึงสถานภาพและบทบาท ว่า สถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มเป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมด ที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไรมีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่นและมีอะไรเป็นเครื่องหมายของตนเอง บทบาทคือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ

เลอวินสัน (Levinson 1973: 16 อ้างถึงใน หลุทัย นิติภานนท์ 2546: 15) สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1) บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (norms) ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ และอื่นๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งที่สังคมกำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการซึ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2) บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อ ดำรงตำแหน่งนั้นๆ

3) บทบาท หมายถึง การกระทำ ของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับ โครงสร้างทางสังคม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ

กู๊ด (Good 1973: 502 อ้างใน ครุณี กุลวงศ์, 2549: 39) ได้อธิบายความหมายของบทบาทไว้ 2 ลักษณะด้วยกันคือ

1) ลักษณะแสดงออกของบุคคลภายในกลุ่ม

2) รูปแบบของพฤติกรรมที่คาดหวังตามตำแหน่งหน้าที่ หรือการแสดงออกของแต่ละบุคคลตามความมุ่งหวังของสังคม

1.2.2 แนวคิดการปฏิบัติงานตามบทบาท

การที่บุคคลจะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทได้ดีเพียงใด ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของบทบาทที่เกิดขึ้นจริง ซึ่ง อัลพอร์ต (Allport 1937: 186-188) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ

1) ความคาดหวังในบทบาท (role expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่น หรือเป็นบทบาทที่สถาบัน องค์กร หรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่ง

2) การรับรู้บทบาท (role perception) เป็นการรับรู้ในบทบาทของตนว่าควร จะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ นั้น (Perceived role) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการของบุคคลนั้นเอง ทั้งนี้ การรับรู้ในบทบาทและความต้องการของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3) การยอมรับบทบาทตามความคาดหวังของบุคคล (role acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับรู้อยู่การยอมรับบทบาทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้ เพราะว่าบุคคลไม่ได้ยินยอมรับบทบาททุกบทบาทเสมอไปแม้ว่าจะ

ได้รับการคัดเลือกหรือถูกแรงผลักดันจากสังคมให้รับตำแหน่ง และมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติก็ตาม เพราะว่าถ้าหากบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้รับผลเสียหาย หรือเสียผลประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการ หรือ ค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งนั้นอยู่ก็พยายามหลีกเลี่ยงบทบาทนั้น ไม่ยอมรับบทบาทนั้นๆ

4) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (role performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ซึ่งเนื่องมาจากความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาทของตนเอง

เทพพนม เมืองแมน (2529: 17) กล่าวว่า พฤติกรรมบทบาท (Role behavior) เป็นการตอบสนองหน้าที่งานต่อบทบาท หรือภาวะการณ์ของงาน และมีอิทธิพลต่อความหมายของผู้กำหนดบทบาท พฤติกรรมบทบาทที่บุคคลกระทำจริง อาจจะไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของบุคคลนั้น และของผู้กำหนดบทบาท หรือองค์ประกอบอื่นๆ กระบวนการของอิทธิพลต่างๆ ที่มีบทบาทหรือพฤติกรรมในการทำงาน

1.2.3 บทบาทของสตรีต่อการทำงาน

1) บทบาททางสังคม

สุภัทรา สิงหลกะ (2535: 204-206) ได้กล่าวว่าปัจจุบันการพัฒนาสตรีต้องเผชิญปัญหา ดังต่อไปนี้

(1) ความไม่เสมอภาคทางโอกาสของสตรี ในการได้รับบริการด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการไม่ได้รับส่วนแบ่งหรือผลประโยชน์จากการพัฒนาและทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ

(2) สตรีขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาและการเมือง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคมหลายด้านที่เกี่ยวกับสตรี

(3) การมีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย

(4) การขาดการคุ้มครองสถานภาพในฐานะที่เป็นตัวบุคคล และในฐานะที่เป็นสตรี

(5) ค่านิยมและเจตคติต่อสตรีในเชิงลบยังมีอยู่ทั่วไป สะท้อนในรูปการกีดกันและการปฏิบัติ

(6) เศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หากการพัฒนาดำเนินไปอย่างไม่ระมัดระวัง กลุ่มสตรีจะถูกกลืนและทอดทิ้งไว้เบื้องหลัง ทำให้ทรัพยากรกลุ่มนี้ไม่สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นการพัฒนาสตรีจึงควรส่งเสริมความเสมอภาคและความคุ้มครองทางสังคม

สุธีรา ทอมสัน (2537: 2) กล่าวว่าเมื่อสตรีมีโอกาสในการศึกษาสูงขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเองทำให้สตรีมีบทบาทในสังคมมากขึ้น เช่น ขบวนการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคระหว่างหญิงชายได้วิวัฒนาการมาจากกลุ่มที่ร่วมกันทำงานในเชิงสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาจนถึงกลุ่มที่เน้นความเท่าเทียมกันกับชายในทุกๆด้าน องค์กรสตรีต่าง ๆ ได้ปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับสถานภาพสตรีในหลายลักษณะได้แก่ การให้คำปรึกษา การฝึกอบรม การวิจัยสื่อปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายและการรณรงค์ร่วมกัน

2) บทบาททางเศรษฐกิจ

ธีรนาถ (2542 : 119) เศรษฐกิจผู้หญิงมีบทบาทอย่างสำคัญไม่ว่าจะมองในด้านของการผลิต การจัดหาปัจจัย การบริโภค การจำแนกแจกจ่าย สังคมได้ผลกระทบบัวให้กับผู้หญิงอย่างมากทั้งในการผลิตกำลังคนหรือแรงงานทดแทน การเสริมสร้างพลังแรงงานทดแทน พลังงานที่สูญเสียให้แก่แรงงานชายเพื่อให้พร้อมสำหรับการทำงานในรอบหรือวันต่อไป การดูแลครอบครัว ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ถือเป็นหน่วยเศรษฐกิจระดับย่อยที่สุดให้คงสภาพอยู่ต่อไปด้วยดี ทั้งในด้านกิจกรรมการบริโภค และการเป็นแหล่งแรงงานให้แก่ระบบ นอกจากนี้ผู้หญิงยังเข้ามีส่วนร่วมในการผลิตโดยตรงในฐานะผู้ขายแรงงานอีกด้วย

รววิทย์ เจริญเลิศ (2543: 1-3) กล่าวว่า ภายใต้กรอบคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันงานที่เกี่ยวข้องกับภาคครัวเรือนนั้น มิได้รับการพิจารณาว่าเป็นงาน เพราะไม่ได้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายตามกลไกตลาด โดยปกติ งานบ้าน อาจรวมอยู่ภายใต้งานดูแลคุณภาพชีวิตของครัวเรือนอันได้แก่ การดูแลความสะอาดที่อยู่อาศัย การจัดหาอาหาร การดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ตลอดจนการอบรมสั่งสอนบุตร ลักษณะของแรงงานเหล่านี้ จัดว่าเป็นแรงงานแฝงเป็นทุนทางสังคม แรงงานแฝง ในลักษณะดังกล่าว ผู้หญิงเป็นผู้รับผิดชอบหลักเป็นแรงงานที่ไม่มีค่าจ้าง ด้วยเป็นแรงงานที่ลงไปเพื่อครอบครัว การที่ผู้หญิงได้ลงแรงรับผิดชอบงานต่าง ๆ เหล่านี้ให้ดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย ก็สามารถทำให้ผู้ชายมีโอกาสไปทำงานที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่มีมากขึ้น

3) บทบาททางการเมืองการปกครอง

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ. ศ. 2475 เพื่อเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐบาลโดยคณะ

ราษฎรซึ่งเป็นกลุ่มของผู้สำเร็จการศึกษาจากประเทศตะวันตกทั้งข้าราชการพลเมือง และทหาร ซึ่งได้เข้ามามีอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองของไทย ได้มีความคิดเชิงประชาธิปไตย และเจตคติเสรีนิยมได้ปูทางให้มีการปรับปรุงบทบาทและสถานภาพสตรี ได้มีรัฐธรรมนูญฉบับถาวรและกฎหมายเลือกตั้งฉบับแรก พ.ศ. 2476 สตรีได้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งการออกเสียงในการเลือกตั้งผู้แทน ต่อมาใน พ.ศ. 2492 นางอรพินทร์ ไชยกาล ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. หญิงคนแรกของไทย และในปีเดียวกันก็มีสตรีอีก 2 ท่านได้รับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิก (อมรา พงศาพิชญ์ และวิมลศิริ ชำนาญเวช, 2541: 46 อ้างใน โสภนา ไชยวรรณ, 2547: 30)

นัยนา สุภาพิ่ง (2543: 3) กล่าวว่า การรวมกลุ่มขององค์กรสตรีในประเด็นทางการเมืองเป็นสิ่งที่มิผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพสตรี ไปในทางที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างชัดเจนในหลายประเด็น เช่นมีการแก้ไข พัฒนากฎหมายหลายฉบับที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้รับสิทธิเท่าเทียมผู้ชายอีกทั้งผู้หญิงจำนวนมากมีโอกาสก้าวหน้า ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูงมากขึ้นทั้งในภาคการเมืองและการบริหารราชการตลอดจนเอกชนบางส่วนด้วย

1.3 แนวคิดการยอมรับ

1.3.1 ความหมายของการแนวความคิดการยอมรับ

การยอมรับ มีผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับแนวคิดของบทบาทมากมาย จนทำให้เกิดแนวคิดของการยอมรับมากมาย จนทำให้แนวคิดนี้กลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้านสังคมศาสตร์มากขึ้น และมีผู้กล่าวถึงความหมายของบทบาทไว้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

ศุภพร อยู่วัฒนา (2536: 8) การยอมรับ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีความโน้มเอียงในทางเห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สกาเวเดือน ปธนสมิทธิ (2540: 229) ให้ความหมายของการยอมรับไว้ คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นทางจิตใจ ภายในบุคคล แต่ละบุคคล หลังจากได้รับการแนะนำ พิจารณาแล้ว ในที่สุดอาจจะรับหรือไม่รับเอาวิหยาการแผนใหม่มาใช้ปฏิบัติต่อไปก็ได้

ฮอร์นบี้ (Honby, 1997) ให้ความหมายว่า การยอมรับ คือ

- 1) การกระทำ หรือการรับ (ของขวัญ คำ เชิญ ข้อเสนอ)
- 2) การได้รับหรือกระบวนการยอมรับหรือได้รับการยอมรับเข้ากลุ่ม
- 3) การยอมรับหรือการเห็นด้วย และเชื่อในบางสิ่งบางอย่าง
- 4) ความเต็มใจที่จะอดกลั้น ต่อบางสิ่งบางอย่างที่ไม่น่ายินดี
- 5) การยอมรับ ยินดีที่จะรับบางสิ่งบางอย่าง ตกลงตามข้อเสนอ
- 6) การยอมรับ ทำตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ยินยอม ปฏิบัติตาม

7) การขอมอดกลั้น ต่อบางสิ่งบางอย่างที่ไม่น่าพึงพอใจ โดยพยายามไม่เปลี่ยนแปลงหรือหลีกเลี่ยง

8) การมองเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเชื่อยอมรับในสิ่งนั้น

9) ยินดีต้อนรับบางสิ่งบางอย่าง หรือบางคน

1.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับ

ชัชวาล ชมศิริตระกูล (2542: 49-50) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของ Roger ไว้ดังนี้

1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนตัว ปัจจัยเหล่านี้ประกอบด้วย อายุ สถานภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมไปถึงรายได้ ขนาดที่ดินถือครอง หรือทรัพย์สินต่างๆ ที่ครอบครองอยู่ ความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง ซึ่งรวมถึงระดับการศึกษา

2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมสื่อสารพฤติกรรมสื่อสารของแต่ละบุคคล ประกอบด้วยพฤติกรรมการติดตามข่าวสาร ซึ่งมีทั้งข่าวสารที่มาจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ข่าวสารที่มาจากภายนอกชุมชน ความใกล้ชิดกับข่าวสาร ซึ่งพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคลประกอบไปด้วย ผู้สื่อสารหรือแหล่งกำเนิดข่าวสาร ช่องทางการสื่อสารและผู้รับข่าวสาร ซึ่งในองค์ประกอบเหล่านี้ ช่องทางการสื่อสารมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะเป็นตัวกำหนดว่า ข่าวสารประเภทใดที่ผู้ส่งข่าวสารจะใช้ เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จในอันที่จะให้เกิดความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมใหม่ ๆ แก่ผู้รับข่าวสารในทิศทางที่ผู้ส่งข่าวสารต้องการได้ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของช่องทางการสื่อสารออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) ช่องทางการสื่อสารมวลชน เป็นการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนทั้งหมด เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

(2) ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลที่มีจำนวนไม่มากนัก และยังหมายความรวมถึงการติดต่อกับผู้นำ ท้องถิ่น ญาติ เพื่อนฝูง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของบุคคลแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยใหญ่ คือประการแรก ปัจจัยด้านลักษณะส่วนตัว ได้แก่ อายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง และระดับการศึกษา ประการที่สอง ปัจจัยด้านพฤติกรรม การสื่อสาร ได้แก่ การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.3.4 การยอมรับบทบาทผู้นำ

จิตรกร หล่อสุวรรณรัตน์ (2529: 26) กล่าวว่า ผู้หญิงจะได้รับการยอมรับให้เป็นผู้บริหารระดับสูงในองค์กรราชการได้นั้น นอกจากนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ระบบราชการได้กำหนดไว้แล้ว ยังจะต้องทำงานหนัก เพื่อให้เกิดการยอมรับฐานะที่เป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรราชการด้วย

ประทีป จงสีบธรรม (2429: 31) กล่าวว่า บทบาทของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่ม และจูงใจคนไปยังเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นเรื่องของการปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานที่ได้รับการยอมรับจากคนในกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลต่อการเสริมสร้างความก้าวหน้าขององค์กร หรือหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นันทนา ภมรพล (2539: 14) ได้ให้ทัศนะว่า การยอมรับบทบาทผู้นำเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในทางบวกที่มีผลต่อพฤติกรรม หรือบทบาทผู้นำ ซึ่งเกิดขึ้นจากความประทับใจ และมีความเชื่อถือต่อพฤติกรรม หรือ บทบาทของผู้นำนั้นๆ โดยที่การยอมรับอาจจะเกิดจากความคิด ความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลที่มีต่อผู้นำของตนเอง หรือ อาจจะเกิดจากอำนาจหน้าที่ของผู้นำที่ยังมีอยู่ในบทบาทนั้นๆ

1.4 แนวคิดภาวะผู้นำ

1.4.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

โสภา ชูพิชัยกุล (2521: 203) ได้รวบรวมจากข้อเขียนของนักจิตวิทยาสังคม กล่าวถึง ภาวะความเป็นผู้นำไว้ว่า เป็นการแสดงออกถึงการกระทำของบุคคลซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการของมวลชน โดยสามารถทำให้งานของมวลชนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ และภาวะความเป็นผู้นำนี้เกิดขึ้นได้ 3 ลักษณะคือ

- 1) เกิดจากอำนาจตามตัวบทกฎหมาย หรือโดยขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคม
- 2) เกิดจากการใช้อำนาจบารมีของผู้นำเอง ซึ่งเป็นลักษณะของผู้นำอภิสิทธิ์
- 3) เกิดจากการใช้เทคนิคในการแสดงบทบาท เช่นภาวะความเป็นผู้นำแบบพอปกครองลูก ภาวะความเป็นผู้นำแบบผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการ เป็นต้น

เทพพนม เมืองแมน (2529: 182) ให้คำจำกัดความ ภาวะความเป็นผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลหรือของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นไว้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่สามารถควบคุม สั่งการ บังคับบัญชาผู้อื่นได้ และยังคงมีภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลอื่นที่เป็นผู้ตามดำเนินการไปใน

ทิศทาง และวิธีการที่กำ หนดเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การได้ของการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลหรือของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นไว้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

ซุบ กาญจนประกร (2526: 290) ได้อธิบายความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำว่าเป็นกระบวนการที่ผู้เป็นหัวหน้าใช้เพื่อให้อิทธิพลอยู่เหนือจิตใจลูกน้อง มีสาระสำคัญ 3 ประการคือ

- 1) ความสามารถของหัวหน้าที่จะเป็นผู้อำนวยการในกิจกรรมต่างๆ
- 2) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องเอาชนะจิตใจของลูกน้อง
- 3) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องบากบั่นฝ่าฟันอุปสรรคมีการนำเป้าหมายซึ่งต้องขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของหัวหน้าเป็นสำคัญ

Haiman (1951) ได้ให้ความหมายของความเป็นผู้นำว่า เป็นกระบวนการที่ปัจเจกบุคคลออกคำสั่ง ชี้แนะ ใช้อิทธิพล หรือควบคุม ความคิด ความรู้สึกหรือพฤติกรรม ความเป็นอยู่ของบุคคลอื่นอิทธิพลนี้หมายถึงการใช้อำนาจผ่านสื่อกลางในการทำงานของบุคคล เช่น หนังสือ ภาพวาดการประดิษฐ์คิดค้น หรืออาจใช้อำนาจอิทธิพลผ่านการติดต่อระหว่างกันแบบพบหน้ากันอย่างไม่เป็นทางการ

Paige (1977) กล่าวว่าความเป็นผู้นำทางการเมือง คือ พฤติกรรมของบุคคลในตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ทางการเมือง คู่แข่งของคนเหล่านี้และการปะทะสัมพันธ์กับสมาชิกอื่นๆ ในสังคมที่ปรากฏทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตที่อาจเกิดขึ้นไปทั่วโลก และมีได้หมายถึงแต่เพียงบุคลิกภาพของปัจเจกชนเท่านั้น แต่รวมถึงผู้นำเป็นกลุ่ม (collective Leadership) ที่รวมตัวกันที่มีได้อยู่ใดๆ หากโดยการปะทะสัมพันธ์กับผู้ตาม

1.5 แนวคิดสตรีนิยม

แนวคิดสตรีนิยมจึงเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นเพื่อต่อสู้ ช่วงชิง ปฏิเสธและท้าทายต่อมิติทางอุดมการณ์ และวัตถุประสงค์ของระบอบการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ แนวคิดทฤษฎีสตรีนิยม จึงไม่อาจแยกขาดจากขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมได้ ขบวนการสตรีนิยม จึงเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบหนึ่งเพื่อสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศ ความเสมอภาคนี้จะนำไปก็โดยนำเอาผู้หญิงกลับเข้ามาในกระแสหลักของการเมือง เศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม สำหรับแนวคิดสตรีนิยมแล้ว ความเสมอภาคทางเพศไม่ได้เกิดขึ้นโดยตัดขาดความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ เนื่องจากสตรีนิยม ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศนั้นเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับความไม่เท่าเทียมกันในด้านอื่นๆ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศนั้นเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสีผิว การที่สตรีนิมนำเอาเสียงที่ขาดหายไปของผู้หญิงและผู้ด้อยโอกาสในสังคมกลับเข้ามาสู่สังคมอีกครั้งหนึ่ง ย่อมทำให้ มิติทางการเมือง เศรษฐกิจ

และสังคมที่เกิดขึ้นใหม่ มีความเป็นวัตถุดิบมากขึ้น (กุลลณี มุทธาภลิน, วรารักษ์ เฉลิมพันธ์ชูศักดิ์ 2548: 7-8)

สตรีนิยม หรืออัตถินิยม (Feminism) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายความหมาย ดังนี้

ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2541: 78) กล่าวว่า สตรีนิยม เป็นแนวการศึกษาที่ศึกษา โดยเอาผู้หญิงเป็นแกนกลางของการศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็เป็นยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ด้วย

สุชีลา ตันชัยนันท์ และจิริติ ดิงศภักดิ์ (2542: 35-37) ได้แบ่งกลุ่มสตรีออกเป็น 4 กลุ่มตามกรอบความคิดทางทฤษฎี คือ

1) สตรีนิยมในแนวทางเสรีนิยม (Liberal feminism) เห็นว่าความเสมอภาคระหว่าง เพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมือง พื้นฐานของสังคม

2) สตรีนิยมในแนวสังคมนิยม (Social feminism) เห็นว่า การกดขี่ทางชนชั้น ทาง เชื้อชาติและทางเพศ มีความ สัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันอย่างซับซ้อนแนบแน่น ระบบทุนนิยมเป็นสาเหตุ ของการกดขี่ทางชนชั้น

3) สตรีนิยมในแนวหัวรุนแรง (Radical feminism) เห็นว่า การกดขี่ระหว่างเพศ เป็นรูปแบบที่ลึกกล้า และยั่งยืนที่สุดในบรรดาการเอารัดเอาเปรียบทั้งหมด เป็นรากเหง้าของการเอารัดเอาเปรียบทางชนชั้น และเชื้อชาติ

4) สตรีนิยมเชิงวัฒนธรรม (Cultural feminism) มีทัศนะว่า คุณสมบัติของผู้หญิงที่ แตกต่างจากชายนั้น อาจจะกลายเป็นพลังสำคัญของการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษยชาติ เป็นกระบวนการทางทฤษฎีที่มุ่งค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรมของผู้หญิงที่ เป็นเอกเทศ โดยไม่เน้นการเสนอแนวทางเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยชัดเจน

กล่าวโดยสรุป สตรีนิยม หรืออัตถินิยม หมายถึง อุดมการณ์ ที่พยายามส่งเสริม และยกระดับสถานภาพและบทบาททางสังคม ของผู้หญิง รวมถึงการเรียกร้องความเสมอภาคใน ด้านต่าง ๆ ที่สตรีไม่ได้รับความเป็นธรรม และมองว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ มิได้เป็นเพียง ความแตกต่างทางสรีระวิทยาตามธรรมชาติเท่านั้น หากเป็นความแตกต่างทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง

1.5.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

เคริกพาร์คทริก ยีนส์ เจ (Kirkpatrick, Jean J อ้างใน กนกนุช นากสุวรรณ 2548: 34) ได้อธิบายถึงลักษณะที่ส่งเสริมต่อการทำงานเพื่อส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นบุรุษหรือสตรีโดย จะต้องมีพื้นฐานดังต่อไปนี้

- 1) เป็นคนที่อยู่ในภูมิภาคเดนมาร์ก ทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกผูกพันลึกซึ้งต่อชุมชนเหมือนกับคนพื้นเพเดิมจากการศึกษา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสตรีชาวอเมริกัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่ในภูมิภาคเดนมาร์ก
- 2) สภาพแวดล้อมขนาดเล็กทำให้บุคคลนั้นเกิดความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าชุมชนขนาดใหญ่
- 3) ชนชั้นในสังคม สร้างโอกาสประสบการณ์ เกียรติยศและความรู้สึกให้กับบุคคลว่าการเข้าร่วมกับส่วนรวมมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ชนชั้นไม่ได้ประกันว่าสตรีในชนชั้นจะเป็นสิ่งช่วยสร้างโอกาสให้กับบุคคลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีอเมริกามาจากทุกชนชั้นในจำนวนที่เท่าๆกัน
- 4) การศึกษาอาชีพของบิดามารดาไม่ใช่สิ่งช่วยพัฒนาให้บุตรสาวมีความกระตือรือร้น อย่างไรก็ตาม พบว่าการศึกษาอาชีพของบิดามารดา จะมีผลกระทบต่อรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในงานสาธารณะของบุตร
- 5) ลักษณะสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว มีผลกระทบต่อการพัฒนาตนเอง ของสตรี แต่ผลกระทบจะลดน้อยลงเพราะปัจจัยด้านตัวบุคคล และการเปลี่ยนแปลงสังคม สตรีที่กระตือรือร้น เชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่นแสวงหาความสำเร็จก็จะสามารถสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมได้
- 6) การกล่อมเกลาก่อนการเมือง การกล่อมเกลาก่อนการเมืองจะเป็นพื้นฐานจำแนกเป้าหมายการทำงานของบุคคล การมีบิดามารดาเป็นคนที่กระตือรือร้นในกิจกรรมส่วนรวมจะทำให้สตรีเรียนรู้ว่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทยไม่ใช่เรื่องของบุรุษแต่ฝ่ายเดียวและบุคคลที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางของชุมชนจะเกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่าคนที่อยู่ห่างไกลชุมชน

1.5.2 แนวคิดสตรีนิยมในประเทศไทย

ในสมัยรัชกาลที่ 7 โดยในปี พ.ศ. 2475 สตรีได้รับสิทธิทางการเมืองเท่ากับบุรุษ โดยมีต้องเรียกร้องและเมื่อมีสิทธิหน้าที่ก็ตาม สตรีจึงเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของตนต่อประเทศชาติ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสตรี คือ ภาวะเศรษฐกิจ การศึกษา และอารยธรรมตะวันตก บทบาทของสตรีนิยม หรือการเคลื่อนไหวทางด้านสิทธิสตรี สังคมไทยมีแนวโน้มมีลักษณะที่จะได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นโดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมไทย ดังนี้ (วันทนี วาสิกะสิน 2543, 163-165 อ้างใน กนกนุช นาคสุวรรณ 2547: 32)

- 1) การตื่นตัวในการณรงค์เรื่องปัญหาและของผู้หญิงและเด็ก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 2) นโยบายของรัฐบาลในเรื่องผู้หญิงและเด็ก มีแนวโน้มที่ชัดเจนให้ความสำคัญและจริงจังที่จะแก้ปัญหา

- 3) การปฏิบัติงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิงและเด็กมีจำนวนมาก ได้นำเสนอปัญหาการคุกคามทางเพศ ทำให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงปัญหาความไม่เสมอภาคทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม
- 4) การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทำให้คนในสังคมมีความเข้าใจปัญหาของผู้หญิงเพิ่มขึ้น
- 5) การตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชน ทำให้ผู้หญิงมีความรู้ดีกว่าผู้หญิงที่เป็นเพศที่จะต้องได้รับความคุ้มครองด้านความเสมอภาคเช่นเดียวกับผู้ชาย
- 6) ผู้หญิงได้รับโอกาสทางสังคมมากขึ้น เช่น ผู้หญิงมีโอกาสทางการศึกษา ทางอาชีพ การงาน ทำให้ผู้หญิงมีแนวคิดที่จะปฏิรูปเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายในการเลี้ยงดู หรือพึ่งพาเศรษฐกิจ
- 7) การเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมทำให้ผู้หญิงมีบทบาทค่อนข้างมากในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

1.5.3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทย (ช้อยนันต์ สมุทวนิช และสุวณี เจริญพงษ์ อ่างในกนกนุช นาถสุวรรณ 2548: 35) ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 มาจนถึงปัจจุบัน เมื่อศึกษาถึงบรรยากาศทางการเมืองของประเทศไทย โดยรวมถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จะพบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีการศึกษาในเขตเมืองหลวง การขยายตัวของสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ เริ่มขยายตัวมากในสมัยรัชกาลที่ 6 ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2469 ถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีหนังสือพิมพ์รายวันที่พิมพ์ในประเทศถึง 35 ฉบับ และมีวารสารประมาณ 130 ฉบับ การเติบโตของสื่อมวลชนในขณะนั้นได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองค่อนข้างรุนแรง เริ่มการวิจารณ์และเรียกร้องอิสรภาพและความเสมอภาค ส่วนใหญ่เป็นการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองระหว่างประชาชนกับพระมหากษัตริย์ การตื่นตัวทางการเมืองขณะนั้นแม้ว่าจะเกิดกับคนที่มีการศึกษาในเขตเมืองหลวงก็ตาม ผลสะท้อน ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองทำให้ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญฉบับแรกและกฎหมายเลือกตั้งฉบับแรก พ.ศ. 2476 ที่บทบัญญัติให้ชายและหญิงมีสิทธิทางการเมืองเท่าเทียมกัน ทั้งสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรและสมัครรับเลือกตั้ง นับเป็นประเทศผู้นำให้สิทธิทางการเมืองแก่สตรีได้เท่าเทียมกับชาย

หลังจากนั้นจึงได้มี สตรีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน จนถึงปัจจุบัน เช่น คุณหญิงบัวเขียว รั้งศิริ, คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์, คุณหญิงสุภารัตน์ เกตุราพันธ์, นางผฉินทรา ภัคเกษม, นางสาวพวงเล็ก ต้นบรรจง, นางปวีณา หงสกุล (ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง, เนรมิตร จิตรรักษา, 2552: 2) และในการเลือกตั้งระดับชาติ พ.ศ. 2554 นับว่าเป็น

ประวัติศาสตร์ของการเมืองไทย ที่มีนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศ คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 28 ของประเทศ พร้อมทั้งยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยเป็นสตรีคนแรกที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำประเทศพร้อมทั้งเป็นรัฐมนตรีในเวลาเดียวกัน โดยได้กลายเป็นจุดสร้างกระแสสตรีนิยม ที่ทำให้สตรีกล้าที่จะฉีกกฎเกณฑ์จากสังคมในเรื่องการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชายเท่านั้น แต่สตรีก็มีความสามารถในการทำงานฝ่ายบริหารและฝ่ายปกครองได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุรุษ

1.5.4 สตรีไทยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

การเมืองในระดับท้องถิ่นที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ มีสิทธิเข้าร่วมและสามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยประชาชนมีหลากหลายรูปแบบ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็นฝ่ายสภาท้องถิ่น และฝ่ายบริหาร การมีส่วนร่วมของสตรีในระดับท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) การเมืองท้องถิ่นที่เป็นชุมชนเมือง ได้แก่ เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

2) การเมืองในระดับจังหวัด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

3) การเมืองในระดับชุมชน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

แม้คนทั่วไปอาจมองว่าการเมืองในระดับท้องถิ่นไม่มีความสำคัญเชิงอำนาจ กว้างขวางเท่าเทียมกับการเมืองในระดับประเทศ แต่การเมืองในระดับท้องถิ่นถือเป็นเวทีที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมแบ่งปัน และดูแลผลประโยชน์ที่มีผลกระทบต่อชีวิตของคนในพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับท้องถิ่นจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญยิ่ง เพราะไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับใด สตรีควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมทางการเมือง และสำคัญอย่างยิ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น เพราะเป็นการเข้าร่วมเพื่อดูแลจัดสรรผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตของตนโดยตรง

เมทินี พงษ์เวช (2541: 4) กล่าวว่า มุมมองของผู้หญิงและผู้ชายที่แตกต่างกัน ในบริบทของการเมืองนั้นมีมากมาย เช่น ในการฝึกอบรมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนาจัดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2539-2540 จากผู้เข้ารับการอบรมจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนา ในกลุ่มของ อบต. หญิง จะมีโครงการที่เน้นกลุ่มเป้าหมายในตำบลที่เป็นหญิง เช่น โครงการฝึกอาชีพ จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก หรือแม้จะเป็นโครงการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขไปก็ เช่น การสร้างถนนลาดยาง ซึ่งเป็นกลุ่มโครงการที่ อบต. ชายให้ความสำคัญก็ตามแต่เหตุผลในการเสนอโครงการนั้นแตกต่างกัน

สถาบันผู้หญิงกับการเมือง (2541: 1) ได้เสนอว่า การเมืองคือหัวใจของการพัฒนาประเทศเป็นกลไกของการดำเนินชีวิต การเมืองจึงเป็นเรื่องของทุกคน ทุกคนต้องเข้ามามี

ส่วนร่วม ต้องร่วมกันสนับสนุนทั้งทางทุนทรัพย์ เวลา และสติปัญญา สนับสนุนและเลือกคนดีมีคุณธรรม มีความสามารถเป็นผู้แทน พร้อมทั้งผลักดัน เรือกรื่อง และติดตามให้ผู้แทนเหล่านั้น ทำหน้าที่ คิดและตัดสินใจอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก เพื่อสร้างการยอมรับการทำงานทางการเมืองของสตรีต่อไป

ผู้หญิงชนบทมีบทบาทมากมายในชีวิตประจำวันทั้งในครัวเรือนและในชุมชน ตั้งแต่ดูแลการกินอยู่และการทำนุบำรุงสุขภาพของสมาชิก จัดการให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนและมีงานทำ ใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมในเทศกาลสำคัญต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานที่ทำเพื่อผู้คนรอบข้างและส่วนรวม บทบาทเหล่านี้สอดคล้องกับบทบาทประการหนึ่งของ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” คือการดูแลความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในท้องถิ่น แต่ในความเป็นจริงผู้หญิงที่เข้ามาทำงานที่ตนเองได้รับการกล่อมเกลามาจากครอบครัวและสังคมให้มีทักษะอย่างดีกลับมีน้อยมาก ปัจจุบันผู้หญิงจำนวนหนึ่งยังคงดำเนินชีวิตเช่นนี้ แต่ยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงไป จากสถิติประชากรไทยปี 2548 จำนวนประชากรหญิงในประเทศไทย 31.6 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 50.6 ขณะที่ประชากรชายมี 3.8 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 49.4 ผู้หญิงเข้าสู่ตำแหน่งด้านบริหารทั้งภาครัฐและเอกชนเพิ่มขึ้น ด้วยความรู้ความสามารถที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมากขึ้น ผู้หญิงเป็นเจ้าของกิจการ ผู้หญิงเป็นนักวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จ แต่ดูเหมือนพื้นที่ที่ผู้หญิงยังริรอที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมคือ แวดวงการเมืองการปกครองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (โครงการส่งเสริมการดำเนินงานตามอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ, 2551: 2)

จากสถิติก่อนหน้านี้ การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีผู้หญิงอยู่ในตำแหน่งบริหารประมาณร้อยละ 6 ซึ่งเป็นตัวเลขที่ห่างจากสัดส่วนประชากรดังกล่าวในข้างต้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกับภาคีเครือข่าย 10 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย สมาคมองค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์กรบริหารส่วนตำบล ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 ในการรณรงค์เพื่อเพิ่มบทบาททางการเมืองของสตรี โดยตั้งเป้าหมายให้ปี 2550 มีสัดส่วนผู้หญิงในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเป็นร้อยละ 12 การที่ผู้หญิงจะได้รับเลือกตั้งมากขึ้นต้องเริ่มจากจำนวนผู้หญิงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น และการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันกับผู้สมัครอื่น ๆ กิจกรรมหนึ่งในการรณรงค์ครั้งนี้ได้แก่การจัดฝึกอบรมสำหรับผู้หญิงที่มีความเข้าใจ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจัดหลักสูตรเทคนิคการนำเสนอนโยบาย และเทคนิคการพูดในที่สาธารณะ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสมาชิก อบต.

อบจ. สส. และสว. ซึ่งเป็นผู้หญิงมาร่วมเป็นวิทยากร พร้อมทั้งมีการฝึกและการทดลองปราชัย ผลลัพธ์ที่ได้เป็นที่น่าพอใจโดยพิจารณาจากผลการเลือกตั้ง อบต. ทั่วประเทศครั้งล่าสุดพบว่า สัดส่วนสมาชิก อบต. สตรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 26 สูงกว่าเป้าหมายที่คาดไว้ (ศูนย์การเรียนรู้พัฒนา สังคมและสวัสดิการ, 2550: 1) การเพิ่มบทบาททางการเมืองเป็นอีกก้าวที่สำคัญที่ผู้หญิงจะก้าวขึ้น เป็นตัวแทนของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อร่วมกันพัฒนา สังคมต่อไป

ในส่วนการเมืองระดับท้องถิ่น ในปี 2550 สตรีลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง ในระดับท้องถิ่นและท้องที่ในสัดส่วนที่น้อยเช่นเดียวกับการเลือกตั้งผู้รัฐสภา ในขณะที่สัดส่วนที่ สตรีได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (นายก อบจ.) นายกเทศมนตรี นายกเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) สมาชิกสภาจังหวัด สภาเทศบาล และสภาอบต. มีเพียงร้อยละ 11.25 ใกล้เคียงกับปี 2549 และมีสัดส่วนผู้หญิงเพียงร้อยละ 4.50 เท่านั้นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อยจากปี 2549 (สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2551: 2) จากแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของบทบาทสตรีทาง การเมืองระดับท้องถิ่น พบว่าในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ มีสตรีที่ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังเช่น จังหวัดลำปาง นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด คือ นางสุนี สมมี ส่วนจังหวัดปราจีนบุรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือนาง บังอร วัฒวัลย์ และจังหวัดเชียงรายตั้งแต่ พ.ศ. 2547 มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยตรง มีสตรีที่ดำรงตำแหน่ง มีสองคน คือ นางรัตนา จงสุทธานามณี และนางสฤกษ์ ดิยะไพรัช นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนปัจจุบัน

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์

1.6.1 ความหมายของแนวคิด

อมรา พงศาพิชญ์, ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ (2539:1 อ้างใน ดร.ฉวี ภูหลวงศ์, 2549: 15) กล่าวว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง นั่น คือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะตำแหน่งสูงกว่าและผู้รับอุปถัมภ์ที่มีฐานะต่ำกว่า แสงส์ มองว่า โครงสร้างสังคมไทย ประกอบด้วยความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือเป็นความสัมพันธ์ ในแนวดิ่งโดยตลอดทั้งสังคม แนวคิดของแสงส์ได้รับการโต้แย้งว่า แนวคิดระบบอุปถัมภ์เป็น แนวคิดที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์สังคมระดับจุลภาค แต่ไม่สามารถอธิบายได้ทั้งหมด กระแส ดันได้ออกมาในรูปของการเสนอแนวคิดในเรื่องของการจัดชั้นทางสังคม (social class) ซึ่งถือว่า

สามารถอธิบายโครงสร้างสังคมได้ดีกว่า นักวิชาการกลุ่มนี้ ได้แก่ ฮันส์ ดีเตอร์ เวอร์ (Hans-Dieter Evers) แอนดรู เทอร์ตัน (Andrew Turton) รวมไปถึงนักวิชาการกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองด้วยการวิเคราะห์ทั้งสองแบบได้รับการยอมรับ และมีประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง แนวการวิเคราะห์ระหว่างอุปถัมภ์ในแง่ปรากฏการณ์ที่เป็นจริงเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ และยอมรับกันว่าเป็นตัวเชื่อมระหว่างบุคคลต่างชนชั้นกัน อันมีผลทำให้ภาพรวมของของการจัดช่วงชั้นขาดความเด่นชัด ทั้งนี้ โดยความจริงที่ว่าความสัมพันธ์ทางชนชั้นมีลักษณะเป็นแนวนอนระหว่างกลุ่มคนที่มีฐานะผลประโยชน์และอำนาจรวมกัน ในสังคมไทยความสัมพันธ์ทั้ง 2 ระบบอยู่ร่วมกัน หากต้องการเข้าใจพลวัตของกลุ่มในระดับจุลภาค แนววิเคราะห์แบบระบบอุปถัมภ์จะเหมาะสม อีกประการหนึ่งก็คือการขัดแย้งในรูปของผลประโยชน์ทางชนชั้นได้ปรากฏชัดขึ้นตั้งแต่ทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา

ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีทรัพยากรต่างกัน ทรัพยากรในที่นี้ไม่ได้หมายถึงทรัพย์สินแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงอย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นอำนาจทางการเมือง สิทธิพิเศษทางสังคม ผู้อุปถัมภ์อยู่ฐานะที่เป็นเจ้าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดและเป็นที่ต้องการของผู้รับอุปถัมภ์ มักจะทราบว่าการเข้าเป็นผู้รับอุปถัมภ์หรือเป็นลูกน้องใคร คนต้องการอำนาจ เช่น การคุ้มครองทางการเมือง หรือทางสังคม หรือความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่ หรือ ฐานะทางเศรษฐกิจ การที่ผู้รับอุปถัมภ์ทราบก็โดยเหตุที่ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ตนต้องการ และมักจะเป็นสิ่งที่น้อยคนมักสามารถให้แก่ตนได้ แต่ผู้รับอุปถัมภ์จะไม่สามารถคาดการณ์ได้แน่ชัดเลยว่า ผู้อุปถัมภ์จะให้ตนหรือไม่เพียงใด นอกจากนั้นแล้วผู้อุปถัมภ์ ซึ่งเรียกว่า “ลูกน้อง” จะไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้อุปถัมภ์ ซึ่งเราเรียกว่า “เจ้านาย” หรือ “ลูกพี่” หรือ “เสี่ย” ต้องการให้ตนทำอะไรให้บ้างเพื่อที่ตนจะได้ในสิ่งที่ตนประสงค์ เช่น ข้าราชการชั้นผู้น้อยที่สร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่เป็นพิเศษ อาจจะทำอะไรมากกว่าหน้าที่ในภาระงาน เช่น อาจเข้าไปปรับใช้งานบ้านของเจ้านายและอื่นๆ อีก เป็นต้น หรือลูกไร่ลูกนา กับเจ้าของที่ดิน แบบอุปถัมภ์อาจต้องสนับสนุนลูกพี่เจ้าของที่ดินในทางการเมือง เช่น ลงคะแนนเสียงเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยหาเสียงให้ หรืออาจถึงขนาดต้องกำจัดศัตรูคู่แข่งของผู้อุปถัมภ์ได้

จะเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์ มีส่วนได้เปรียบอยู่ในเนื้อแท้ของความสัมพันธ์ (คือมีฐานอำนาจในการต่อรองสูงกว่า) ทั้งนี้เพราะผู้อุปถัมภ์ จะเป็นหนึ่งไม่กี่คนที่มีความพร้อมที่จะจ่ายให้ลูกน้องจนพอใจได้ ดังนั้น ผู้อุปถัมภ์จึงเป็นผู้เลือกที่จะให้การอุปถัมภ์แก่ใครและเป็นผู้กำหนดว่าผู้รับอุปถัมภ์ควรให้บริการอะไรแก่ตน

โดยทั่วไปจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในท้องถิ่น ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะหลังๆ ได้ ความสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์ตามความหมายในอุดมคติ คือ การที่ผู้อุปถัมภ์คอยปกป้องค้ำจุนผู้รับอุปถัมภ์ ผู้รับอุปถัมภ์ก็จะทำงานรับใช้ให้แก่ผู้อุปถัมภ์ เป็นการแสดงความกตัญญู คำสามัญใช้เรียกผู้อุปถัมภ์ (Patron) และผู้รับอุปถัมภ์ (client) จะเป็นคำในระบบครอบครัว คือ “ลูกพี่” และ “ลูกน้อง” ดังนั้น บทบาทในอุดมคติของผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ ก็คือ บทบาทของบิดากับบุตร หรือพี่กับน้อง (ระบบเครือญาติ) นั่นเอง

โดยคำจำกัดความตามระบบอุปถัมภ์ ผู้ได้รับประโยชน์มากคือผู้อุปถัมภ์ แต่ผู้อุปถัมภ์จะต้องรับผิดชอบต่อการกินอยู่ดีของผู้รับอุปถัมภ์ด้วย กฎแห่งศีลธรรมของระบบอุปถัมภ์คือ การตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นหลักสำคัญ แต่ปัจจุบันนี้การเอาใจเปรียบผู้ที่อยู่ในฐานะที่ด้อยกว่ามีมากขึ้น ผลที่จะเกิดตามมาอีกอาจเป็นการรวมตัวของชนชั้นผู้รับอุปถัมภ์เพื่อช่วยเหลือตนเอง ซึ่งมีลักษณะของการเกิดขึ้นชั้นทางสังคม

พลวัตของการแข่งขันทางการเมือง ให้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ได้อย่างน้อย 4 ทางด้วย คือ

- 1) ช่วยปรับปรุงอำนาจต่อรองของผู้รับอุปถัมภ์ต่อผู้อุปถัมภ์ โดยการช่วยเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรของเขา
- 2) ส่งผลสนับสนุนให้เกิดบูรณาการในระดับแนวตั้ง ของโครงสร้างแบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์จากระดับหมู่บ้านจนถึงรัฐบาลกลาง
- 3) นำไปสู่การสร้างกลุ่มอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบปิรามิด (mew patron-client pyramids) และทำให้ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ได้กลายเป็นการเมือง
- 4) ช่วยเสริมสร้างให้กลุ่มอุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ที่เป็นกลุ่มตรงข้ามยังคงยืนอยู่ได้ในระดับท้องถิ่น

1.6.2 ระบบอุปถัมภ์กับสังคมไทย

คนไทยมีลักษณะอุปนิสัยในระบบอุปถัมภ์ ซึ่งเห็นได้จากความสัมพันธ์ของการเป็นแบบผู้นำ-ตาม, ลูกพี่-ลูกน้อง หรือผู้ใหญ่-ผู้น้อย ความสัมพันธ์นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ดังที่เรียกว่า “ข้าพึ่งเจ้า บ่าวพึ่งนาย”

ระบบอุปถัมภ์ ประกอบด้วย กลุ่ม อุปถัมภ์ ซึ่งหมายถึง กลุ่มที่มีการจัดลำดับสมาชิก เป็นชั้นลดหลั่นกันไป โดยมีผู้นำคนเดียวและมีผู้ตามหลายคน ผู้นำจะรวมอำนาจไว้ที่ตนเองและมีฐานะสูงกว่าผู้ตาม ผู้นำสามารถผูกพันยึดเหนี่ยวผู้ตามให้จงรักภักดีอยู่ภายใต้อิทธิพลด้วยการจัดสรรผลประโยชน์ เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน หรืออำนาจให้อย่างครบถ้วนแต่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งต่อมาเรียกว่าระบบอุปถัมภ์ หรือระบบพวกพ้อง ระบบนี้มีลักษณะสำคัญ

1) ผู้อุปถัมภ์ อาจเรียกว่า ผู้นำ ลูกพี่ หรือผู้ใหญ่ มีภาระหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแล ค้ำครองและปกป้องบริวารของตน ซึ่งได้แก่ ผู้ตาม ลูกน้อง หรือผู้น้อย ซึ่งรวมเรียกว่าผู้ถูกอุปถัมภ์ ไม่ว่าผู้ถูกอุปถัมภ์จะถูกหรือผิด ลักษณะเช่นนี้เห็นได้จากในอดีตขุนนางหรือข้าราชการไม่มีเงินเดือนประจำเหมือนในสมัยปัจจุบัน ดังนั้น จึงต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการรับ “ของกำนัล” จากไพร่ซึ่งเป็นลูกน้องของตน และจากค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นการตอบแทนของกำนัลที่ได้รับจากไพร่ ข้าราชการแต่ละคนจึงมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองแก่ไพร่ของตน จากรัฐและคนอื่นๆ และในบางกรณีข้าราชการจะช่วยให้ไพร่ของตนจากรัฐและคนอื่นๆ และในบางกรณีข้าราชการจะช่วยให้ไพร่ของตนก้าวหน้าขึ้นไป มีตำแหน่งสูงและมีอำนาจมากขึ้นด้วยการที่ผู้ใหญ่พิทักษ์ปกป้องผู้น้อยที่กระทำความผิด เห็นได้จากการเอาหูไปนา เอาตาไปไร่ หรือไม่สนใจการร้องเรียน หรือแม้กระทั่งหาทางออกให้ลูกน้องไม่ลงโทษอย่างจริงจังจ้วงจ้วง หรือย้ายไปอยู่พื้นที่อื่นซึ่งอาจไปกระทำความผิดเช่นเดิมในพื้นที่อื่นต่อไป

2) ผู้ถูกอุปถัมภ์ หรือผู้น้อยมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ เริ่มจากพยายามแสวงหาผู้ใหญ่ที่มีความสามารถ มีอิทธิพล และมีบารมีไว้สนับสนุนและคุ้มครอง โดยหาช่องทางเข้าไปฝากเนื้อฝากตัวเข้าเป็นพวก และเกาะติดผู้ใหญ่ไว้เพื่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิต อันเป็นลักษณะของการหวัง “พึ่งบุญหรือพึ่งบารมี” หากไม่เข้าพวกเดียวกันกับผู้ใหญ่ อาจถูกมองว่าเป็นศัตรูหรือฝ่ายตรงกันข้าม แต่เมื่อเข้าไปเป็นพวกพ้องก็ยิ่งทำให้ระบบพวกพ้องมันคงและเข้มแข็งมากขึ้น

ดังนั้น การที่ผู้น้อยคอยห้อมล้อม ยกย่องสรรเสริญ และเอาอกเอาใจผู้ใหญ่จนเรียกว่าเป็นการ “ก้มหัวให้” เหล่านี้มีส่วนทำให้ผู้น้อยได้รับการแต่งตั้งหรือปูนบำเหน็จรางวัล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถ หรือผลงานในการปฏิบัติหน้าที่ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของผู้น้อยจึงมิได้อยู่ผลงานแต่เพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่การเป็นพวกเดียวกันกับผู้ใหญ่ ดังคำกล่าวที่ว่า “ค่าของคนไม่ได้อยู่ที่ผลของงาน แต่อยู่ที่คนของใคร”

ในโลกแห่งความเป็นจริง ไม่มีสังคมใดอยู่โดยไม่มีพวกพ้องหรือไม่พึ่งพาอาศัยกัน แต่ลักษณะอุปนิสัยของคนไทยที่ยึดถือระบบอุปถัมภ์ประการนี้ เป็นไปในลักษณะที่มากเกินไปจนเกินกว่าความจำเป็น หรือมากเกินไปเหตุ จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศทั้งในแง่ในผู้ใหญ่และผู้น้อย กล่าวคือ ในแง่ของผู้ใหญ่ จะทำให้ล้มตัว รวมอำนาจและใช้อำนาจในทางมิชอบได้ง่าย สนใจและปูนบำเหน็จรางวัลให้เฉพาะคนใกล้ชิด ไม่มีโอกาสใช้คนที่มีความรู้ความสามารถได้มากเท่าที่ควร เกิดระบบเส้นสายหรือการวิ่งเต้น เกิดการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม ผู้ที่มีความสามารถแต่ไม่มีเส้นสายจะก้าวหน้าได้ยากและยังเป็นการสนับสนุนให้ผู้น้อยกระทำความผิดอีกด้วย เพราะผู้น้อยจะคิดว่าถึงอย่างไรก็มีผู้ใหญ่คอยช่วย มีเส้นสาย มีเกราะคุ้มกัน

1.7 แนวคิดประชาธิปไตย

“ประชาธิปไตย” ถอดคำศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ “Demo” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratein” แปลว่า “การปกครอง” เมื่อรวมกันเข้าแล้วมีความหมายว่าเป็นรูปแบบการปกครองแบบหนึ่งที่ประชาชนทั้งหมดเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรง หรือประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ เป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของระบอบประชาธิปไตย “การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต” (สุนทร ยามศิริ, 2546: 10)

1.7.1 ความหมายของประชาธิปไตย

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526: 12-15) ได้อธิบายความหมายของคำว่าประชาธิปไตยไว้หลายความหมาย ได้แก่

1) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งยึดมั่นหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ ถือว่ามนุษย์เป็นคนที่มีความเหตุผลและสามารถใช้เหตุผลจัดความขัดแย้งและแสวงหาทางออกที่ดีที่สุด ได้หลักเสรีภาพมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีเสรีภาพส่งเสริมด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์แบบ หลักความเสมอภาคทุกคนย่อมมีความเท่าเทียมกันในสิทธิและโอกาส ตลอดจนการได้รับบริการต่างๆ จากรัฐ และหลักที่ถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย (Popular Sovereignty) ใครจะมีอำนาจอปกครองประเทศต้องขึ้นอยู่กับความยินยอมพร้อมใจของประชาชนส่วนใหญ่

2) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญคือ หลักการเลือกให้ประชาชนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ออกเสียงเลือกตั้งและการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมและยังมีสิทธิในการออกเสียงประชามติ (Referendum) สิทธิในการออกเสียงถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับตำแหน่งในการเลือกตั้ง (Recall) สิทธิในการเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น และหลักเสรีภาพซึ่งจะต้องมีหลักประกันในเรื่องเสรีภาพของประชาชนอย่างเหมาะสม ตลอดจนหลักความเท่าเทียมกันในสังคม หลักการปกครองตามกฎหมาย และหลักที่ถือเสียงข้างมากมีอำนาจอปกครอง

3) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต ประชาชนยอมรับและปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตตามหลักแห่งระบอบประชาธิปไตย โดยเคารพในความคิดเห็นและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สนใจกิจการบ้านเมือง ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมและเคารพในกฎเกณฑ์กติกาสังคมของความเป็นประชาธิปไตย

วิโรจน์ บรรณาศักดิ์ (2543: 28) กล่าวว่า “ประชาธิปไตย” มีความหมาย 2 ประการ คือ ความหมายในแง่รูปแบบของการปกครองและความหมายในแง่ปรัชญาในการ

ดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ ในแง่รูปแบบของการปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่จะเข้าร่วมกำหนดนโยบายต่างๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม และความหมาย ในแง่ปรัชญาในการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้ชีวิต ร่วมกันโดยสันติ

1.7.2 ลักษณะสำคัญของการปกครองของระบอบประชาธิปไตย

- 1) ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครอง
- 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม เช่น การลง สัมครรับเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 3) เป็นการปกครองที่มุ่งหวังให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์
- 4) ยึดถือเสียงข้างมากเป็นหลักในการปกครองและเคารพในสิทธิของฝ่าย ข้างน้อย
- 5) ประชาชนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย (กฎหมายให้การคุ้มครองทุก คนเท่ากัน) และมีสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนด
- 6) ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมรัฐบาลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การเรียกร้องให้ ส.ส. ในเขตเลือกตั้งของตนตั้งกระทู้ถามรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาความ เดือดร้อนของตน

1.7.3 หลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ยึดมั่นหลักการขั้น พื้นฐาน ดังนี้

- 1) การยอมรับว่าคนทุกคนมีสติปัญญา มีเหตุผล
- 2) ยอมรับว่าทุกคนมีอิสระและเสรีภาพ
- 3) การยอมรับว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน
- 4) อำนาจอสูงสุดในการปกครองประชาชนเป็นของประชาชน
- 5) อำนาจปกครองของรัฐบาลเกิดขึ้นจากความยินยอมของประชาชนผู้ถูก ปกครองโดยวิธีการแสดงความยินยอมต่างๆ ที่สำคัญ คือ การใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 6) ประชาชนมีสิทธิในการคัดค้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาลตามวิธีการที่ กฎหมายกำหนดหากว่ารัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ (คู่มือ ประชาธิปไตยของประชาชน, 2541: 33)

สมพงษ์ เกษมสิน (2519: 54-56) ได้กล่าวถึงหลักการของประชาธิปไตยไว้ ดังรายละเอียด

1) หลักการที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิด และเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการปกครองโดยประชาชน ซึ่งประชาชนอาจใช้อำนาจโดยวิธีต่างๆ กัน

(1) เลือกตั้งผู้แทนราษฎร

(2) สภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัตินั้น มีอำนาจออกกฎหมายจัดตั้งคณะรัฐบาล จึงเท่ากับประชาชนมีส่วนในการออกกฎหมายนั้นด้วย

(3) ประชามติในรูปต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้มีขึ้น

(4) การตั้งพรรคการเมือง

(5) การใช้เสรีภาพ

3) หลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน

4) การใช้หลักเหตุผล

5) หลักความยินยอม

6) หลักการปกครองโดยฝ่ายเสียงข้างมากไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายเสียงข้างน้อย

7) หลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

8) หลักการรับฟังและถือเอาเจตนาของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ

9) หลักการปกครองที่รัฐบาลมีอำนาจจำกัด

10) หลักความเสมอภาค หมายถึงความเท่าเทียมกันในทางการเมืองกฎหมายและโอกาส

11) หลักศีลธรรม

12) หลักการพัฒนาและปกครองตนเอง

13) หลักเสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพพื้นฐานนั้น ได้แก่ เสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลคือชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ชื่อเสียง ความก้าวหน้า และเสรีภาพในทางการเมืองของบุคคล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

14) หลักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของมนุษย์

15) หลักการยอมรับข้อสงสัย

สมบัติ ชำรงฉัญวงศ์ (2542, 247-249) สรุปจากปรัชญาของระบอบประชาธิปไตย ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งมีหลักการดังนี้

1) หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน (popular sovereignty) โดยใช้อำนาจกำหนดตัวผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง รวมถึงอำนาจในการถอดถอนตัวผู้ปกครอง

2) หลักเสรีภาพ (liberty) ได้แก่ การเลือกตั้งถอดถอนผู้ปกครองหรือผู้นำทางการเมืองการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองทั้งด้วยการพูด การเขียนการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครอง การชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งในการส่งเสริมสนับสนุนและคัดค้านนโยบายและการกระทำของผู้ปกครอง

3) หลักการเสมอภาค (equality) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักควบคู่กับเสรีภาพซึ่งประชาชนจะได้รับโอกาสที่เสมอภาคกันและทัดเทียมกัน ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

4) หลักกฎหมาย (rule of law) ในระบอบประชาธิปไตยต้องมีที่มาอันชอบธรรมคืออำนาจมาจากอธิปไตยของปวงชน ใช้บังคับประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และต้องให้ความคุ้มครองภายใต้กระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

5) หลักเสียงข้างมาก (majority rule) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นการสะท้อนถึงความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่จะต้องให้ความเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย เพราะฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่และมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ และตรวจสอบเจตนารมณ์ในการตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากกว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริงหรือไม่ ถ้าเสียงข้างมากลงมติตัดสินใจขัดต่อประโยชน์ของประชาชนมีสิทธิที่จะปฏิเสธมติการตัดสินใจของเสียงข้างมากนั้นได้

ตามนัยของแนวความคิดในทางปรัชญาของหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) ตามนัยของแนวความคิดในทางปรัชญาของหลักรัฐธรรมนูญนิยม (constitutionalism) และตามนัยของแนวความคิดในทางปรัชญาของหลักรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย (constitutional concept of democracy) อันได้แก่ สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามนัยของแนวความคิดว่าด้วยหลักสิทธิมนุษยชน อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1) สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามนัยของแนวความคิดว่าด้วยหลักสิทธิมนุษยชน แนวความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) อันเป็นไปตามนัยของแนวความคิดตามหลักสิทธิตามธรรมชาติ (natural rights) อันหมายถึงความถึง สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล และยังอาจหมายความรวมถึง สิทธิและเสรีภาพของพลเมืองหรือประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) นั้น เป็นหลักการขั้นพื้นฐานหรือเป็นที่มาในการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยการกำหนดให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ อันเป็นสาระประการสำคัญที่จะต้องมีการดำเนินการเพื่อให้มีการ

รับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ไว้ในรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ (Human rights, 2001) ต่อไป

2) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างความเสมอภาค ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยวิเคราะห์กรณีศึกษาจาก บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอยู่หลายมาตราที่มีเจตนารมณ์ประการสำคัญในการรับรองและให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก มาตรา 26 บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” มาตรา 27 “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรง ในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง” มาตรา 28 “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนบุคคล ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” (รัฐธรรมนูญ, 2550: 7) ส่วนเจตนารมณ์ในเรื่องสิทธิความเสมอภาค ตัวอย่างเช่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียม การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่น กำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” (รัฐธรรมนูญ, 2550: 8)

ในส่วนของการอธิบายในเรื่องของความเท่าเทียมกันเรื่องของเพศสภาพ ต่อการเมือง คือ การส่งเสริมให้เกิดประชาธิปไตยด้านเพศสภาพ เพื่อการมีสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการแตกต่างกันไป รวมถึงความเคารพด้านเพศสภาพและเพศวิถีประชาธิปไตยด้านเพศสภาพเป็นแนวทางการเมืองที่สำคัญ โดยสอดคล้องกับแนวทางนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เพื่อปราศจากความแตกต่างของเพศระหว่างเพศชายและเพศหญิง เพราะประชาธิปไตยไม่อาจมีขึ้นได้ หากปราศจากประชาธิปไตยด้านเพศสภาพ เพราะฉะนั้นควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชายและหญิงในภาคประชาสังคม และกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หากขาดการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในสถาบันการเมือง และการที่ชายและหญิงมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและทรัพยากรด้านเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน จึงควรที่จะมุ่งส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของผู้หญิง และการเรียกร้องให้ทั้งหญิงและชาย มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่เป็นธรรม

ด้านเพศสภาพมากขึ้น หากสามารถก้าวพ้นความเชื่อเรื่องเพศในสมัยอดีตได้ นับว่าเป็นการเปิดประตูแห่งความเท่าเทียมทางเพศและเป็นธรรมด้านเพศสภาพ (มูลนิธิไฮน์ริค เบิลด์, 2551: 1)

2. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด ตลอดทั้งช่วยเหลือพัฒนางานของเทศบาลและ องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อน การจัดรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุงแก้ไขและวิวัฒนาการตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ฐานะ ของสภาจังหวัด ขณะนั้น มีลักษณะเป็นองค์กรแทนประชาชน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่คณะกรรมการจังหวัด ยังมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แตกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือ เป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย ต่อมาใน พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 ขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายที่เกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะสำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินั้น ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะและบทบาทของสภาจังหวัดไปจากเดิม กล่าวคือ สภาจังหวัดยังคงทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัดเท่านั้น จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบบริหารราชการส่วนจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ โดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัดเดิม โดยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด

แต่เนื่องจากบทบาทและการดำเนินงานของสภาจังหวัดในฐานะที่ปรึกษา ซึ่งคอยให้คำแนะนำและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของจังหวัด ไม่สู้จะได้ผลสมตามความมุ่งหมายเท่าใดนัก จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพโดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2498 อันมีผลให้เกิด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นตามกฎหมายโดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล แยกจากจังหวัด ในฐานะที่เป็นราชการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ต่อมาได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ซึ่ง เป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็น

หน่วยราชการ บริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และในพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน การศึกษา การทำนุบำรุงศาสนา และการส่งเสริมวัฒนธรรม การสาธารณสุข การป้องกันโรค การบำบัดโรคและการจัดตั้งและบำรุงสถานพยาบาล ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังอาจทำกิจการซึ่งอยู่นอกเขตเมื่อกิจการนั้น จำเป็นต้องทำ และเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ ภายในเขตของตน โดยได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล สภาจังหวัด หรือ สภาตำบลที่เกี่ยวข้องนั้น และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วด้วย

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 114 ตอนที่ 62 ก ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2540 โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นมา พระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นกฎหมาย ที่กล่าวถึงระเบียบวิธีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แทนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 สำหรับเหตุผลของการใช้พระราชบัญญัตินี้ อาจพิจารณาได้จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติซึ่งระบุว่า “โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทั้งจังหวัดที่อยู่นอกเขต สุขาภิบาล และเทศบาล เมื่อได้มีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการนี้สมควร ปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกัน และปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น”

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” โดย มีอยู่ในทุกจังหวัดๆ ละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น อื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้น ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรม ความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดอำนาจ หน้าที่ และขอบเขตพื้นที่ในการใช้อำนาจหน้าที่นั้น

2.1 อำนาจหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโครงสร้างเป็น 2 ส่วน คือ ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ฝ่ายบริหาร

1) นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหัวหน้ากำกับและ

ดูแลข้าราชการและพนักงานจ้างทั้งหมดใน อบจ. และนายก อบจ. แต่งตั้งรองนายกซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน มีวาระการทำงานคราวละ 4 ปี

2) กำหนด นโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

3) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น

2.3 ที่ตั้ง

จังหวัดเชียงราย เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาของผู้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 11,678.369 ตร.กม. หรือประมาณ 7,298,981 ไร่ มีประชากรทั้งหมด 1,198,218 แบ่งเป็นชาย 589,759 คน แบ่งเป็นหญิง 608,897 คน มีสิทธิเลือกตั้ง 893,434 คน และมีการปกครองแบ่งออกเป็น 18 อำเภอ 124 ตำบล 1,751 หมู่บ้าน

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดเชียงราย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 144 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 142 แห่ง

2.5 การปกครอง

จำนวนประชากรและบ้าน จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2554 จำแนกตามเขตการปกครอง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรและบ้าน จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2554 จำแนกตามเขตการปกครอง

ลำดับ ที่	เขตการปกครอง	ประชากร (คน)			จำนวนบ้าน (หลัง)
		ชาย	หญิง	ทั้งหมด	
1	จังหวัดเชียงราย	589,759	608,897	1,198,656	474,177
2	อำเภอเมืองเชียงราย	57,094	61,011	118,105	49,135
3	อำเภอเวียงชัย	18,731	19,085	37,816	12,840
4	อำเภอเทิง	37,369	37,276	74,645	25,826
5	อำเภอพาน	57,578	59,256	116,834	43,208

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	เขตการปกครอง	ประชากร (คน)			จำนวนบ้าน (หลัง)
		ชาย	หญิง	ทั้งหมด	
6	อำเภอป่าแดด	6,012	5,952	11,964	3,595
7	อำเภอเชียงแสน	22,418	22,833	45,251	18,535
8	อำเภอแม่สาย	23,263	25,137	48,400	23,906
9	อำเภอแม่สรวย	37,311	36,292	73,603	25,324
10	อำเภอเวียงป่าเป้า	29,805	29,505	59,310	21,219
11	อำเภอพญาเม็งราย	13,434	13,305	26,739	8,531
12	อำเภอเวียงแก่น	15,966	15,474	31,440	10,329
13	อำเภอแม่ฟ้าหลวง	34,637	35,094	69,731	21,902
14	อำเภอแม่ลาว	12,224	12,556	24,780	9,547
15	อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	11,352	11,400	22,752	7,291
16	อำเภอดอยหลวง	9,582	9,324	18,906	7,737
17	อำเภอเชียงของ	5,142	5,473	10,623	4,589
18	อำเภอขุนตาล	7,117	7,235	14,352	4,891

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย

2.6 การเลือกตั้ง

นับตั้งแต่มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายโดยตรงใน พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2555 มีสตรีและบุรุษที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง และมีสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งนี้ เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 วาระ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2547

ลำดับ	ชื่อ-สกุล
1	นางรัตนา จงสุทธนามณี (ใจสุข) (พรรคชาติพัฒนา)
2	นายอนุกุล วินิจวลัย

ตารางที่ 2.3 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2551

ลำดับ	ชื่อ-สกุล
1	นางรัตนา จงสุทธานามณี (ใจสุข) (พรรคภูมิใจไทย)
2	นางสลักจฤดี ตียะไพรัช (พรรคเพื่อไทย)
3	นายมหาเสน่ห์ ชำนาญกิจ
4	นายปรีชา พ้วนกุลนนท์
5	นายเจริญ เรืองใจ

ตารางที่ 2.4 แสดงผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2555

ลำดับ	ชื่อ-สกุล
1	นางสลักจฤดี ตียะไพรัช (พรรคเพื่อไทย)
2	นางรัตนา จงสุทธานามณี (พรรคภูมิใจไทย)
3	น.ส.พนิดา มะโนธรรม (พรรคตัวแทนประชาชน)
4	นายสฤษฏ์ อึ้งอภินันท์ (พรรคเพื่อไทย)

ที่มา:คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย,2555

2.7 ประวัตินายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 2.5 แสดงประวัตินายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

วาระ	รายนาม นายกองค้การ บริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	ประวัตินายกองค้การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2554	นางรัตนา จงสุทธานามณี	<p><u>ประวัติส่วนตัว</u></p> <p>- เกิด 30 มกราคม 2507</p> <p><u>ประวัติการศึกษา</u></p> <p>- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (เลขานุการ) ม.หอการค้าไทย</p> <p>- ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) ม.เชียงใหม่</p> <p><u>ประสบการณ์ทำงาน</u></p> <p>- เคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย</p> <p>- เคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เมืองเชียงราย (2534 - 2538)</p> <p>- เคยดำรงตำแหน่ง ส.ส. จังหวัด เชียงราย 2 สมัย (2538 - 2543)</p>
พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน	นางสลักจฤดี ดิยะไพรัช	<p><u>ประวัติส่วนตัว</u></p> <p>- เกิด 26 มกราคม 2502</p> <p><u>ประวัติการศึกษา</u></p> <p>- ปริญญาตรี ม.พายัพ</p> <p>- ปริญญาโท การจัดการอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ม.เชียงใหม่</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

วาระ	รายนาม นายกองคํการ บริหารส่วนจังหวัดเชียงรายน	ประวัตินายกองคํการบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงรายน
พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน	นางสลักจตุฎดี ดิยะไพรัช	<p><u>ประสบการณ์ทำงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาคเหนือ - ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านจังหวัดเชียงรายน - ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดเชียงรายน - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทัพพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยของประชาชนที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายน โดยมีกรอบทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หฤทัย นิติกานนท์ (2546: ง) ทำการศึกษาเรื่องการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติต่อสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง ส่วนตำแหน่งและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง

กนกนุช นาคสุวรรณ (2547: ง) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะสตรีในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า

1) การมีส่วนร่วมทางการเมือง จัดอยู่ในกลุ่มผู้ที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางการเมืองในลักษณะปัจเจกบุคคลรูปแบบของการเลือกตั้งมากที่สุด

2) อาชีพ, สถานภาพ, การศึกษา ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โสภณ ไชยวรรณ (2547: ง) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง พบว่า ความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัวและญาติพี่น้อง ส่วนกระบวนการเข้าสู่บทบาททางการเมืองของไทยยังอำนวยความสะดวกให้ผู้หญิงค่อนข้างต่ำ และต้องใช้ความพยายามมากกว่าผู้ชายในการเข้าสู่บทบาททางการเมือง และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ได้แก่ อาชีพ และรายได้ ส่วนอายุ สถานภาพ สมรส และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่น

ดรุณี กุลวงศ์ (2549: ง) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สนับสนุนการเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งของสตรีในชุมชนเขตเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า

1) อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งของสตรี แต่เครือข่าย เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งของสตรีในชุมชนเขตเทศบาลนครอุดรธานี

2) บทบาท ผู้เป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งจะทำหน้าที่ในการประสานงานกับแกนนำในชุมชนโดยตรง และจะใช้วิธีการแจกใบปลิว ใบแนะนำตัว และติดโปสเตอร์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3) สตรีที่จะเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ควรมีมนุษยสัมพันธ์เข้าปะชาชนในชุมชนได้ดี และส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนสตรีในชุมชนเขตเทศบาลนครอุดรธานีเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สุภา บุทธชัย (2549: ง) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาททางการเมืองท้องถิ่นสตรี : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มสตรีอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาททางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มสตรี คือ อายุ, อาชีพ, สถานภาพการสมรส, ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่น ล้วนมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งบทบาทเกี่ยวกับทางการเมืองของกลุ่ม พบว่า ระดับบทบาททางการเมืองท้องถิ่นกลุ่มสตรีอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก บทบาทเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นในด้านการสนับสนุนกิจกรรมการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งบทบาททั้งสามด้านนั้น เป็นบทบาทของแต่ละคน ที่กระทำโดยให้ความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม ทั้งสามบทบาท เป็นบทบาทในการจัดการชุมชน เป็นบทบาทที่สตรีให้ความ

ร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน และเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน ส่วนลำดับรองลงมา คือ บทบาทด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อันเป็นบทบาทที่สตรียังมีความแตกต่างจากผู้ชาย ซึ่งบทบาทดังกล่าวเป็นบทบาทที่ผู้ชายส่วนใหญ่ได้ดำเนินบทบาทและถือเป็นภารกิจบทบาทการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากสังคม วัฒนธรรม ได้กำหนดขอบเขตและการแบ่งแยกบทบาทระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ทำให้สตรีอยู่ในสถานภาพของการยอมรับการเข้าไปสู่ฐานะตำแหน่งทางการเมืองปกครองส่วนท้องถิ่น

ณัฐพิชชา บุญมา (2551: ง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผู้นำสตรีกับบทบาททางการเมือง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองในระดับท้องถิ่น เกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง การสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ส่วนปัจจัยภายนอก คือ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมือง ส่วนบทบาททางการเมืองในระดับท้องถิ่นของผู้นำสตรีที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การตระหนักในบทบาททางการเมืองขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย การร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เกิดขึ้น เกิดจากปัจจัยภายในที่สำคัญคือ จากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้านและเกิดจากปัจจัยภายนอกที่สำคัญคือ สถานการณ์บ้านเมืองและการยึดติดเรื่องค่านิยมด้านเพศในอดีต ทำให้เป็นปัญหาในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองและแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค หลักสำคัญที่ผู้นำสตรีส่วนใหญ่ยึดถือในการดำเนินบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่น คือ ใช้หลักความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และแก้ไขปัญหามาตามกระบวนการภายใต้หลักของเหตุผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มีการกำหนดวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลัก และวิธีการแสวงหาข้อมูลตาม การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาสนับสนุน เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้ทราบถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ตลอดจนแนวทางการเสนอแนะการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เพื่อให้เกิดการยอมรับจากประชาชนมากขึ้น ผู้ทำการวิจัยใคร่ขอนำเสนอ วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงสำรวจ

1.1.1 ประชากร

ในการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ ได้กำหนดจำนวนประชากรวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งจำนวน 18 อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 893,434 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย, 2555)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการศึกษา คือ ผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 18 อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 893,434 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดที่ 0.05

$$\begin{aligned} \text{ทำการแทนค่าตามสูตรได้ผลดังนี้} \quad n &= \frac{893,434}{1 + 893,434 (0.05 \times 0.05)} \\ n &= 399.99 \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

1.1.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากนั้นจะกำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนแล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นแยกตามรายอำเภอ จำนวน 18 อำเภอในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$\frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง X จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรายอำเภอ}}{\text{อำเภอ}}$	=	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างรายอำเภอ
---	---	---------------------------------------

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 18 อำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอเมือง	118,105	53
2	อำเภอพาน	116,834	52
3	อำเภอแม่สรวย	73,603	33
4	อำเภอเทิง	74,645	33
5	อำเภอแม่ฟ้าหลวง	69,731	31

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	จำนวนการสุ่มกลุ่ม ตัวอย่าง
6	อำเภอแม่จัน	62,098	28
7	อำเภอเวียงป่าเป้า	59,310	27
8	อำเภอแม่สาย	48,400	22
9	อำเภอเชียงแสน	45,251	21
10	อำเภอเวียงชัย	37,816	17
11	อำเภอเชียงของ	36,708	17
12	อำเภอเวียงแก่น	31,440	14
13	อำเภอพญาเม็งราย	26,739	12
14	อำเภอแม่ลาว	24,780	11
15	อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	22,752	10
16	อำเภอดอยหลวง	18,906	8
17	อำเภอขุนตาล	14,352	6
18	อำเภอป่าแดด	11,964	5
	รวม	893,434	400

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการศึกษา จำนวน 12 คน โดยดังนี้

1) ข้าราชการการเมือง	จำนวน 2 คน
2) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	จำนวน 2 คน
3) ผู้นำชุมชน	จำนวน 2 คน
4) กลุ่ม อปปร.	จำนวน 2 คน
5) กลุ่ม แม่บ้าน	จำนวน 2 คน
6) กลุ่ม สื่อมวลชน	จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงสำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม โดยศึกษาจากเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นชุดคำถามที่ได้จัดเรียงลำดับไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดชนิดตรวจสอบรายการ (Check – list) และแบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating - Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check – list)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating - Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท

5	คะแนน	หมายถึง	มีมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มีมาก
3	คะแนน	หมายถึง	มีปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	มีน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	มีน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating - Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ขอมรับมากที่สุด
 4 คะแนน หมายถึง ขอมรับมาก
 3 คะแนน หมายถึง ขอมรับปานกลาง
 2 คะแนน หมายถึง ขอมรับน้อย
 1 คะแนน หมายถึง ขอมรับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. จัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

3. นำแบบสอบถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอผู้ที่ทรงคุณวุฒิที่ทางมหาวิทยาลัยคัดเลือก จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพ จากนั้นได้นำเครื่องมือไปทดสอบใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในเขตพื้นที่ขนาดเดียวกัน จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทุกฉบับ โดยใช้ค่าสถิติ Alpha Coefficients Reliability ของ Cronbach ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9347 และทำการปรับปรุงตัดคำถามที่ไม่สอดคล้องกับแบบสอบถามแต่ละข้อนั้นๆ ออกแล้ว เพื่อให้มีประสิทธิภาพ จัดทำเป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามต่อไป

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มี

ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และใช้วิธีการสังเกตการณ์ร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ อันได้แก่ เพศ, สถานภาพทางการศึกษา, สถานภาพครอบครัว, ข้อมูลภูมิหลังทางครอบครัว

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งแต่ละประเภทมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารวิชาการ แหล่งข้อมูล ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของงานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกและการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นลักษณะเชิงบรรยายและพรรณนา (Descriptive research)

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และใช้วิธีการสังเกตการณ์โดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงสำรวจ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมากำหนดรหัสคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1.1 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D)

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีน้อยที่สุด

4.1.2 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

เพื่อศึกษา การยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D)

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ยอมรับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ยอมรับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ยอมรับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ยอมรับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ยอมรับน้อยที่สุด

4.1.3 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3

เพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายเพื่อให้เกิดการยอมรับจากประชาชนมากขึ้น วิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D)

4.1.4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อการยอมรับบทบาททาง การเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficients) ในการหาค่าความสัมพันธ์

4.1.5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่าย บริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากแบบสอบถามที่ใช้ข้อความปลายเปิด และจากการใช้แบบสัมภาษณ์
โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัย เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์และการ
สังเกตการณ์ โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ การพรรณนาวิเคราะห์ หรือเป็น วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
เชิงพรรณนา โดยจะเป็นการวิเคราะห์ภายในกรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้ภายในเนื้อหาของ
ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficients) และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

N=400

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	208	52.0
	หญิง	192	48.0
	รวม	458	100.00
2.	อายุ		
	18-23 (ปี)	25	6.3
	24-29 (ปี)	92	23.0
	30-35 (ปี)	103	25.8
	41-45 (ปี)	47	11.8
	46-50 (ปี)	32	8.0
	51 ปีขึ้นไป	24	6.0
	ไม่ระบุอายุ	2	0.5
	รวม	400	100.00
3.	การศึกษาสูงสุด		
	ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	26	6.5
	มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	46	11.5
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	35	8.8
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	76	19.0
	ปริญญาตรี	176	44.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	41	10.3
	รวม	400	100.00
4.	อาชีพ		
	รับจ้าง	65	16.3
	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	93	23.3
	ค้าขาย	79	19.8
	พนักงานบริษัท	127	31.8
	รวม	400	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N=400

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานภาพ		
สมรส	194	48.5
โสด	160	40.0
หย่าร้าง	37	9.3
แยกกันอยู่	9	2.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 ที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมา มีอายุระหว่าง 24-29 ปี จำนวน 92 คน ร้อยละ 23.0 และมีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา ระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีสถานภาพสมรส จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

			(N=400)
	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	6	50.0
	หญิง	6	50.0
	รวม	12	100.00
2.	อายุ		
	30-35	1	8.3
	36-40	2	16.7
	41-45	3	25.0
	46-50	3	25.0
	51 ปีขึ้นไป	3	25.0
	รวม	12	100.00
3.	การศึกษาสูงสุด		
	ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	2	16.7
	มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	3	25.0
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3	25.0
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	8.3
	ปริญญาตรี	2	16.7
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	8.3
	กลุ่มสื่อมวลชน	2	16.7
	รวม	12	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(N=400)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.	อาชีพ	2	16.7
	ข้าราชการการเมือง	2	16.7
	ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	2	16.7
	ผู้นำชุมชน	2	16.7
	กลุ่ม อปปร.	2	16.7
	กลุ่มแม่บ้าน	2	16.7
	กลุ่มสื่อมวลชน	2	16.7
	รวม	12	100.00
5.	รายได้		
	5,000 – 10,000 บาท	6	50.0
	10,001 – 15,000 บาท	2	16.7
	มากกว่า 15,000 บาท	4	33.3
	รวม	12	100.0
6.	สถานภาพ		
	สมรส	6	50.0
	โสด	2	16.7
	หย่าร้าง	4	33.3
	รวม	12	100.0

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย และเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากัน

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุระหว่าง 41-45 ปี 46-50 ปี และมีอายุ 51ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เท่ากัน รองลงมา มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีอายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากัน รองลงมาระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากัน และมีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับชั้นสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ประกอบอาชีพข้าราชการการเมือง อาชีพข้าราชการส่วนท้องถิ่น อาชีพผู้นำชุมชน อาชีพพอปร. อาชีพแม่บ้าน และอาชีพกลุ่มสื่อมวลชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 เท่ากัน

ผู้ตอบแบบสอบถามครึ่งหนึ่ง มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีมากกว่า 15,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีรายได้ ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ผู้ตอบแบบสอบถามครึ่งหนึ่ง มีสถานภาพสมรส จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.1 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

N=400

ลำดับ	ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เพศ									
1	การเป็นเพศหญิง	132 (33.0)	228 (57.0)	33 (8.3)	3 (0.8)	4 (1.0)	4.20	0.70	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N=400

ลำดับ	ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
อายุ									
2	การมีอายุที่เหมาะสม	206 (51.5)	173 (43.3)	14 (3.5)	1 (0.3)	6 (1.5)	4.43	0.71	มากที่สุด
การศึกษา									
3	ระดับการศึกษาสูง	263 (65.8)	116 (29.0)	11 (2.8)	3 (0.8)	7 (1.8)	4.56	0.74	มากที่สุด
ฐานะทางเศรษฐกิจ									
4	ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง	196 (49.0)	175 (43.8)	22 (5.5)	3 (0.8)	4 (1.0)	4.39	0.71	มากที่สุด
5	ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคม	178 (44.5)	199 (49.8)	17 (4.3)	2 (0.5)	4 (1.0)	4.36	0.68	มากที่สุด
คู่สมรส									
6	คู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมือง	177 (44.3)	170 (42.5)	19 (4.8)	22 (5.5)	12 (3.0)	4.19	0.97	มาก
7	คู่สมรส เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก	170 (42.5)	194 (48.5)	28 (7.0)	3 (0.8)	5 (1.3)	4.30	0.73	มากที่สุด
8	คู่สมรสเคยเป็นนักการเมืองมาก่อน	166 (41.5)	192 (48.0)	31 (7.8)	6 (1.5)	5 (1.3)	4.27	0.77	มากที่สุด
ภาวะผู้นำ									
9	การเป็นผู้ที่มีความสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด	132 (33.0)	213 (53.0)	46 (11.5)	3 (0.8)	6 (1.5)	4.15	0.76	มาก
10	การเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรมจริยธรรมในการบริหาร	120 (30.0)	224 (56.0)	41 (10.3)	8 (2.0)	7 (1.8)	4.10	0.79	มาก
11	การเป็นผู้ที่มีความอดทน ออกกำลังกาย และควบคุมตนเองได้ ในสถานการณ์ที่คับขันของผู้บริหารฯ	139 (34.8)	191 (47.8)	58 (14.5)	5 (1.3)	7 (1.8)	4.12	0.82	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N=400

ลำดับ	ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
12	การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุม สั่งการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์งานได้ <u>ภาพลักษณ์สตรี</u>	145 (36.3)	184 (46.0)	59 (14.8)	4 (1.0)	8 (2.0)	4.13	0.84	มาก
13	การเป็นผู้ที่วางตัวได้เหมาะสม และแสดงความเป็นมิตรต่อบุคคล ได้ถูกต้องตามกาลเทศะ	154 (38.5)	180 (45.0)	50 (12.5)	4 (1.0)	12 (3.0)	4.15	0.89	
ค่าเฉลี่ยรวม							4.26	0.76	มากที่สุด

จากตาราง 4.3 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) โดย 4 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลำดับที่ 1 การมีระดับการศึกษาสูง ($\bar{X} = 4.56$) ลำดับที่ 2 การมีอายุที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.43$) ลำดับที่ 3 ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง ($\bar{X} = 4.39$) ลำดับที่ 4 ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคม ($\bar{X} = 4.36$) ทั้งนี้ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรม จริยธรรมในการบริหาร ($\bar{X} = 4.10$)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเป็นรายประเด็นย่อย ในเรื่องปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่าการมีระดับการศึกษาสูง จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด รองลงมา การมีอายุที่เหมาะสม จำนวน 206 คิดเป็นร้อยละ 51.5 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 เห็นว่า การศึกษาเป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายน้อย ใจคำแปง อายุ 49 ปี อาชีพผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “การทำงานหน้าที่ผู้บริหารระดับจังหวัด ต้องมีการศึกษาที่มากกว่าระดับคนทั่วไป เพื่อสร้างความโดดเด่น และการนำไปสู่การยอมรับนับถือว่า ผู้บริหารท่านนี้ทำงานดีนะ ถึงว่า ท่านเรียนจบมาสูง ประชาชนยอมที่จะให้การยอมรับได้เป็นอย่างดี”

อาชีพข้าราชการการเมือง อายุ 55 ปี มีความคิดเห็นว่า “นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องมีความรู้ เพื่อใช้ในการพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ ถ้าหากได้นายกฯ ที่มีศึกษาน้อย คนก็ไม่ค่อยยอมรับนับถือเท่าไร”

นายมนัส วรรณคำ อายุ 50 ปี อาชีพผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “ประวัติการศึกษาของตัวนายกฯ มีส่วนสำคัญมากต่อการยอมรับ เพราะผู้บริหารที่ดีต้องมีความรู้ ตลอดจนทักษะต่างๆ ในการทำงาน ถ้าหากนายกฯ จบแค่ ป.4 ใครจะให้การยอมรับและมั่นใจต่อการทำงานในการเป็นตัวแทนของประชาชน”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เห็นว่า การมีอายุที่เหมาะสม เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายชวลิต ใจอาสา อายุ 32 ปี อาชีพข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “อายุ ที่เหมาะสม เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจ เพราะอายุเป็นการบ่งบอกถึงวุฒิภาวะในการเป็นผู้นำ และการมีประสบการณ์ในการทำงาน เหมาะแก่การเป็นผู้บังคับบัญชา”

นายมังกร สันธิ อายุ 37 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “การยอมรับบทบาทของผู้บริหารฯ อายุเป็นที่สำคัญที่สุด เพราะการมีอายุที่เหมาะสม เหมาะแก่การเคารพ และยกย่อง”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นที่มั่นคง ไม่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายแดง รวมสุข อายุ 45 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “การทำหน้าที่เป็นผู้บริหารฯ ไม่จำเป็นต้องมีฐานะทางครอบครัวร่ำรวย เพราะคนไม่ได้ยอมรับบทบาทที่ตัวทรัพย์สิน”

นางกรวัลย์ จินา อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “ยิ่งร่ำรวย มีเงินทองมาก ย่อมส่งผลไม่เป็นที่ยอมรับต่อการทำงาน เพราะคนจะสนใจว่าเอาเงินพวกนี้มาจากไหน”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคม ไม่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายเฉลิม นามวงศ์ อายุ 40 ปี อาชีพ อพพร. ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “การมีฐานะที่ร่ำรวยเป็นเรื่องปกติ ประชาชนให้การยอมรับตอนเลือกตั้ง แต่พอให้ทำงานเข้าจริง ประชาชนกลับไม่ให้การยอมรับ เพราะการทำหน้าที่ยังไม่เข้าถึงความต้องการของประชาชน”

นายน้อย ใจคำแปง อายุ 49 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “ความคิดของประชาชน ให้ความสนใจต่อฐานะ เพราะประชาชนยอมรับรู้ว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีฐานะร่ำรวย แต่ถ้าพูดถึงการทำงานยังไม่เป็นที่ยอมรับต่อประชาชนแน่นอน”

นอกจากนี้ยังมีประเด็นของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อื่นๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เห็นว่า การเป็นเพศหญิง เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายบุญยืน สายขาว อายุ 43 ปี อาชีพ อพพร. มีความคิดเห็นว่า “การเป็นเพศหญิง มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจ เนื่องจากคนส่วนใหญ่ติดภาพลักษณ์ว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายต้องเป็นผู้หญิง”

อาชีพข้าราชการการเมือง อายุ 55 ปี มีความเห็นว่า “นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่เป็นเพศหญิงจะช่วยส่งเสริม เป็นหน้าเป็นตาให้กับเชียงราย เหมือนกับนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร”

นายมนัส นามวงศ์ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความเห็นว่า “การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารฯ มักจะได้กระแสการตอบรับที่ดี เพราะผู้บริหารฯที่เป็นเพศหญิงจะเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ความอ่อนโยน อ่อนหวาน ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งระบบสารสนเทศ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ ย่อมเป็นที่น่าสนใจ”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า การมีคู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมือง เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายมังกร สันธิ อายุ 37 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “ที่ขอมรับต่อตัว บทบาทของผู้บริหารฯ เพราะสามีแต่ละท่าน ล้วนเคยเป็นนักการเมืองมาก่อน มีชื่อเสียงทั้งนั้น ทำให้การทำงานเป็นที่ขอมรับของชาวบ้าน”

นางลาวัลย์ ใจแปง อายุ 44 ปี อาชีพ แม่บ้าน มีความคิดเห็นว่า “สามีของทุกท่าน เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน เป็นคนดังของจังหวัด เวลาลงพื้นที่ ทำงานที่ไหน ชาวบ้านชื่นชอบ เอ็นดู และเห็นภรรยาท่านมาโดยตลอด เมื่อเข้าสู่การเมือง คนจึงให้การยอมรับได้อย่างง่ายดาย”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 66.7 เห็นว่า การเป็นผู้ที่มีความสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด การเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรม จริยธรรมในการบริหาร การเป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้นและควบคุมตนเอง ได้ ในสถานการณ์ที่คับขันของผู้บริหารฯ และการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุม สั่งการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์งานได้ ไม่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองใน สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายน้อย ใจคำแปง อายุ 49 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็น “ในท้องถิ่น การมี ภาวะผู้นำของสตรียังคงมีน้อย ด้วยลักษณะของสตรี ที่มีความคิดแบบละเอียดอ่อนมากกว่าผู้ชาย ซึ่ง บางครั้งการตัดสินใจอย่างฉับพลัน และเด็ดขาดอาจยังไม่เท่ากับผู้นำที่มีความคิดการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว กล้าได้กล้าเสียได้”

นางกรวัลย์ จินา อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น ที่มีความเห็นเหมือนกับผู้ให้ สัมภาษณ์ลำดับแรก แต่มีข้อเพิ่มเติมคือ “การทำงานของความเป็นเพศของผู้หญิงต่อการเป็นผู้นำ อาจไม่เอื้อในงานที่ต้องการ การตัดสินใจแบบผู้ชาย แต่ผู้หญิงก็สามารถแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ ได้ เช่น งานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ”

นางลาวัลย์ ใจแปง อายุ 44 ปี อาชีพ แม่บ้าน มีความเห็นเห็นว่า “คนยังยึดติดกับภาพของ ผู้ชายเป็นผู้นำมาตลอด ถ้าหากให้ผู้หญิงเข้ามาเป็นผู้นำ คนก็คงยอมรับยาก”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 75.0 เห็นว่า การเป็นผู้ที่วางตัวได้เหมาะสมและแสดงความเป็นมิตรต่อบุคคลได้ถูกต้องตาม กาลเทศะ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ นักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

อาชีพ ข้าราชการการเมือง อายุ 53 ปี มีความคิดเห็นว่า “การที่ผู้หญิงเป็นผู้นำ ทำให้ดู อ่อนโยน ความละเอียดรอบคอบ เป็นปัจจัยที่ทำให้ภาพลักษณ์ความเป็นสตรีดูโดดเด่นขึ้น”

นายน้อย ใจคำแปง อายุ 49 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความ คิดเห็นว่า “ภาพลักษณ์ของสตรีทำให้ความตึงเครียดในการทำงานลดลง เพราะผู้หญิงจะมีความ อ่อนโยนตามสถานการณ์ได้ดีกว่าผู้ชาย”

2.2 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพ ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของ
ฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ลำดับ	ปัจจัยภายนอกทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
		N=400							
ระบบอุปถัมภ์									
1	เคยมีบุญคุณหรือเคยเกื้อหนุนกันมาก่อน ทำให้มีอิทธิพล บุญคุณตลอดจนบารมีและความเกรงใจกัน	64 (16.0)	280 (70.0)	49 (12.3)	1 (0.3)	6 (1.5)	3.98	0.65	มาก
กลุ่มเครือข่าย									
2	การสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปปร, แม่บ้าน) โดยการจัดกลุ่มพาไปทำกิจกรรมต่างๆ	196 (49.0)	179 (44.8)	16 (4.0)	3 (0.8)	6 (1.5)	4.39	0.73	มากที่สุด
พรรคการเมือง									
3	การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ	222 (55.5)	149 (37.3)	21 (5.3)	2 (0.5)	6 (1.5)	4.44	0.75	มากที่สุด
4	การใช้พรรคการเมืองระดับชาติเป็นฐานเสียง	246 (61.5)	128 (32.0)	17 (4.3)	3 (0.8)	6 (1.5)	4.51	0.74	มากที่สุด
5	การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง	236 (59.0)	135 (33.8)	20 (5.0)	3 (0.8)	6 (1.5)	4.48	0.75	มากที่สุด
6	การใช้นโยบายของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ เป็นฐานเสียง	193 (48.3)	177 (44.3)	17 (4.3)	6 (1.5)	7 (1.8)	4.35	0.78	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N=400									
ลำดับ	ปัจจัยภายนอกทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เครือข่าย									
7	การมีเครือข่ายทางสายเลือดเป็น นักการเมืองมาก่อน	189 (47.3)	179 (44.8)	18 (4.5)	7 (1.8)	7 (1.8)	4.34	0.79	มากที่สุด
8	การมีเครือข่ายทางคู่สมรสเป็น นักการเมืองมาก่อน	205 (51.3)	160 (40.0)	20 (5.0)	8 (2.0)	7 (1.8)	4.37	0.81	มากที่สุด
เพื่อน, พวกพ้อง									
9	การมีกลุ่มพวกพ้องที่เป็น นักการเมืองให้การสนับสนุน	180 (45.0)	149 (37.3)	53 (13.3)	10 (2.5)	8 (2.0)	4.20	0.90	มาก
สื่อมวลชน									
10	การใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อ เผยแพร่ผลงานที่ได้จากการทำงาน ให้ประชาชนได้รับทราบ	128 (32.0)	211 (52.8)	44 (11.0)	8 (2.0)	9 (2.3)	4.10	0.83	มาก
11	การมีสื่อมวลชนทำข่าวเพื่อลงข่าว ในหนังสือพิมพ์และผ่านระบบ Social Network ในระหว่างการ ปฏิบัติหน้าที่	161 (40.3)	158 (39.5)	59 (14.8)	13 (3.3)	8 (2.0)	4.20	1.75	มาก
ผู้นำทางสังคม									
12	การมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงานเป็นผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ศ.ส, สจ., สท., ส.อบต. มาก่อน	66 (16.5)	248 (62.0)	77 (19.3)	5 (1.3)	4 (1.0)	3.91	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม							4.27	0.84	มากที่สุด

จากตาราง 4.4 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) โดย 4 ลำดับแรก ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลำดับที่ 1 การใช้พรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา ลำดับที่ 2 การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเป็นฐานเสียง ($\bar{X} = 4.48$) ลำดับที่ 3 การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ ($\bar{X} = 4.44$) ลำดับที่ 4 การสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปพร, แม่บ้าน) โดยการจัดกลุ่มพาไปทำกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X} = 4.39$) ทั้งนี้ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส, สจ., สท., ส.อบต.) มาก่อน ($\bar{X} = 3.91$)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเป็นรายประเด็นย่อย ในเรื่อง ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้พรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด รองลงมา การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง จำนวน 236 คิดเป็นร้อยละ 59.0 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ จำนวน 222 คิดเป็นร้อยละ 55.5 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และการสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปพร, แม่บ้าน) โดยการจัดกลุ่มพาไปทำกิจกรรมต่างๆ จำนวน 196 คิดเป็นร้อยละ 49.0 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 เห็นว่า การใช้พรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง เป็นเงื่อนไขสำคัญในการการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายชวลิต ใจอาษา อายุ 32 ปี อาชีพข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า พรรคการเมืองระดับชาติ มีผลต่อการยอมรับบทบาทของผู้บริหารฯ การเมืองในท้องถิ่น เพราะพรรคการเมืองมีอำนาจ และบทบาทในระดับประเทศและต่างเอื้อประโยชน์ให้แก่กันทั้งระดับชาติและระดับ”

นายพงษ์ศักดิ์ ตากคำ อายุ 45 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลของความสัมพันธ์อันนี้ว่า “เป็นเพราะใช้กระแสนการเมืองในระดับชาติในการขึ้นมาเป็นผู้บริหารในท้องถิ่น เนื่องจากในระดับชาติ ก็มีนายกรัชมุนตรีที่เป็นผู้หญิง เช่นกัน และเหตุประการหนึ่งคือในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ หรือช่องทางในการเสนอแผนงาน โครงการอื่นๆ ที่จำเป็นต้องเสนอไปในระดับสูงขึ้นไป จึงจำเป็นต้องมีเครือข่ายและความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองในระดับชาติ”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเป็นฐานเสียง เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายมนัส วรรณคำ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน มีสายสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลในปัจจุบัน โดยมีมวลชนที่ใช้สีเสื้อเป็นสัญลักษณ์แสดงตัว มีส่วนช่วยทำให้ประชาชนยอมรับต่อบทบาทการทำหน้าที่ของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย”

อาชีพรักษาการการเมือง อายุ 55 ปี มีความคิดเห็นว่า “สัญลักษณ์ต่างๆ ที่เอาไว้มันกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจ ได้รับการสนับสนุนที่ดีเกินคาด จึงมีความสำคัญต่อระบบการเมืองท้องถิ่นในปัจจุบัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้บริหารและต่อการทำงานเพื่อให้เป็นที่ไว้วางใจ สร้างการยอมรับ ความเชื่อมั่น จากการใช้นิยามสัญลักษณ์ต่างๆ ทางการเมือง”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 เห็นว่า การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายชวลิต ใจอาษา อายุ 32 ปี อาชีพรักษาการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “คนยอมรับตัวผู้บริหาร เพราะสังกัดพรรคการเมือง เนื่องจากกระแสพรรคการเมืองมาแรงมาก แยกต่างอำเภอกระแสพรรคการเมืองมีความเข้มข้นเป็นอันมาก”

อาชีพรักษาการการเมือง อายุ 53 ปี มีความคิดเห็นว่า “ถ้าผู้บริหาร ไม่สังกัดพรรคการเมือง ความมั่นใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้บริหารอาจลดลง มีผลต่อคะแนนเสียงต่อการยอมรับในการทำงาน และมีผลต่อการยอมรับสมัยหน้าด้วย”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปปร, แม่บ้าน) เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายมังกร สันธิ อายุ 37 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “เครือข่ายของนักการเมืองท้องถิ่นนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นผลประโยชน์ต่างตอบแทนกัน”

นางบุปผา อยู่อินทร์ อายุ 46 ปี อาชีพ แม่บ้าน มีความคิดเห็นว่า “ความสัมพันธ์ในระบบเครือข่าย จะตอบแทนกันและกันทั้งสองฝ่าย”

นางกรวัลย์ จินา อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “การมีเครือข่ายกับการเมืองระดับชาติ เป็นผลประโยชน์หลักที่เห็นได้ชัดในการตอบแทน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ประสานประโยชน์ให้กันทั้งสองทาง”

นอกจากนี้ยังมีประเด็นของปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อื่นๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า เคยมีบุญคุณหรือเคยเกื้อหนุนกันมาก่อน ทำให้มีอิทธิพล บุญคุณ ตลอดจนบารมี และความเกรงใจกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายบุญยืน สายขาว อายุ 43 ปี อาชีพ อพพร. มีความคิดเห็นว่า “ในการเมืองทุกระดับ ไม่ว่าจะเพศชาย หรือหญิง ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับระบบอุปถัมภ์ทั้งสิ้น อย่างน้อยก็มีความสัมพันธ์ต่างตอบแทนกับกลุ่มทุน ที่ให้การสนับสนุนมาก่อนหน้า”

นางพัชรนันท์ ภูกาบิน อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น ที่ให้ความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่า “ระบบอุปถัมภ์ของนักการเมือง โดยเฉพาะในการเมืองท้องถิ่นของเชียงรายนั้น มีความสัมพันธ์ตามระบบอุปถัมภ์แน่นอน ทั้งทางดิ่ง และทางระดับ คือ นักการเมืองในระดับล่าง และระดับที่สูงขึ้นไป และทางระดับ ได้แก่นักการเมือง หรือข้าราชการประจำที่เกี่ยวข้องในระดับเดียวกัน”

นายมนัส นามวงศ์ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นเพิ่มเติมคือ “การใช้ระบบอุปถัมภ์ในการหาบุคลากรเข้าทำงานภายใต้การปกครอง หรือในหน่วยงานของตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยประโยชน์ต่างตอบแทนหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวก็ได้”

นางลาวัลย์ ใจแปง อายุ 44 ปี อาชีพแม่บ้าน มีความคิดเห็นว่า “ผู้บริหารยังคงมีฐานะเป็นนักการเมืองดังนั้นเรื่องระบบอุปถัมภ์กับสายสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอำนาจจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเลี่ยงไม่ได้”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า การมีเครือข่ายทางสายเลือดเป็นนักการเมืองมาก่อน กับ การมีเครือข่ายทางคู่สมรสเป็นนักการเมืองมาก่อน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นางบุปผา อยู่อินทร์ อายุ 46 ปี อาชีพ แม่บ้าน ได้ให้ข้อมูลว่า “ผู้บริหารหญิงฯ ทั้งอดีตและปัจจุบัน ต่างมีญาติพี่น้อง ทั้งร่วมนามสกุลเดียวกัน และต่างนามสกุล แต่มีความเกี่ยวเนื่องทางสายเลือด ทั้งทางฝั่งตัวเอง และฝ่ายสามี พอสมควร”

นางกรวัลย์ จินา อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “ญาติพี่น้องมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ยิ่งเป็นผู้กว้างขวางในพื้นที่ ก็ยิ่งมีส่วนช่วยให้เกิดการยอมรับบทบาทต่อการทำงานของผู้บริหารหญิงได้ง่าย”

นายมนัส นามวงศ์ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันคือ “บรรดากลุ่มญาติพี่น้อง ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กันกับนักการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติทั้งสิ้น ยิ่งง่ายต่อการเข้าถึงการทำงานของบริหารฯ การใช้กลุ่มเครือข่ายสร้างความสัมพันธ์ต่อประชาชนได้ทุกพื้นที่”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่า การมีกลุ่มพวกพ้องที่เป็นนักการเมืองให้การสนับสนุน เป็นเงื่อนไขสำคัญการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายชวลิต ใจอาษา อายุ 32 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “ทั้งผู้บริหารหญิงๆขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และคู่สมรส เป็นผู้ที่ค่อนข้างกว้างขวาง และเป็นผู้ที่มีพรรคพวกเพื่อนพ้องจำนวนมากในหลายๆพื้นที่ในจังหวัดเชียงราย”

อาชีพ ข้าราชการการเมือง อายุ 55 ปี ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “พรรคพวกที่มีอยู่นั้นส่วนใหญ่มีอาชีพในการประกอบธุรกิจส่วนตัว และเป็นธุรกิจที่มีรายได้ค่อนข้างสูง ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ส่วนแล้วแต่ต้องการพึ่งพาทางการเมือง การบริหารร่วมด้วย จึงต้องอาศัยการพึ่งพากันและกัน ต่างก็ช่วยสนับสนุนเป็นฐานเสียงการทำงานของผู้บริหารฯ เพื่อให้ประชาชนยอมรับมากที่สุด เพื่อหวังผลการเลือกตั้งครั้งต่อไป”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เห็นว่า การใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานที่ได้จากการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ กับการมีสื่อมวลชนทำข่าวเพื่อลงข่าวในหนังสือพิมพ์และผ่านระบบ Social Network ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

อาชีพ ข้าราชการการเมือง อายุ 55 ปี มีความคิดเห็น “ก่อนที่ผู้บริหารจะลงพื้นที่ปฏิบัติงาน จะมีการใช้เครือข่ายทางสังคมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตและวิทยุ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ว่าผู้บริหารจะลงไปปฏิบัติงานบนพื้นที่นั้น”

นายพงษ์ศักดิ์ ดากคำ อายุ 45 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “การประชาสัมพันธ์การทำงานของบริหารฯ จะปรากฏอยู่ใน หน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับ ในช่องเคเบิลทีวี

ท้องถิ่น การออกงานร่วมกับคู่สมรส รวมทั้งการออกงานชุมชนในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดเชียงราย ด้วย
ซึ่งเป็นการสื่อสารมวลชนอย่างหนึ่ง”

นายมนัส นามวงศ์ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “เป็นวิธีการที่สามารถ
นำเสนอตัวเองได้อย่างดี โดยผู้รับข่าวสารสามารถเห็นได้คร่าวๆ และสามารถเลือกประเด็นที่
ต้องการสื่อได้ เช่นการออกงานที่เป็นกิจกรรมเพื่อสังคม ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน”

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 10 คน คิดเป็น
ร้อยละ 83.3 เห็นว่า การมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน,
ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มาก่อน เห็นว่า เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองใน
สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักรการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

อาชีพข้าราชการการเมือง อายุ 53 ปี มีความคิดเห็นว่า “เป็นฐานเสียงที่สำคัญ ซึ่ง
ตามปกติแล้ว ผู้ที่เคยเป็นผู้นำสังคมเหล่านี้ สามารถทำหน้าที่กระจายข่าวสาร และกระจายนโยบาย
ของภาครัฐอยู่แล้ว ดังนั้นการได้ผู้นำทางสังคม และผู้นำชุมชน เหล่านี้เป็นจะมีกลุ่มเครือข่าย และมี
ประสบการณ์ในการทำงาน ล้วนแต่มีผลงาน สร้างการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเป็นที่
ผู้บริหารฯ ได้”

นางบุปผา อยู่อินทร์ อายุ 46 ปี อาชีพ แม่บ้าน ที่มีความคิดเห็นว่า “การเคยเป็นผู้นำ
ทางสังคมมาก่อน ล้วนมีความเข้าใจปัญหาในแต่ละพื้นที่ว่าสมาชิกในพื้นที่ต้องการสิ่งใด โดยเฉพาะ
ในสังคมชนบทรอบนอกของจังหวัดเชียงราย”

นายมนัส นามวงศ์ อายุ 50 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “การเคยเป็นผู้นำทาง
สังคม ย่อมมีเครือข่ายกับลูกบ้านของตนเองในพื้นที่ ต่างฝ่ายต่างมีความความสัมพันธ์ในรูปแบบ
ผลประโยชน์ต่างตอบแทนกัน ในด้านสังคม หรือในด้านผลประโยชน์ หรือทั้งสองทาง เพื่อเป็นการ
ช่วยเหลือกันและกัน”

นางลวลย์ ใจแปง อายุ 44 ปี อาชีพแม่บ้าน มีความคิดเห็นว่า “ผู้นำสตรีที่มีอาชีพ
เป็นนักรการเมืองท้องถิ่นจะมีความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองสูงอาจเป็นเพราะว่าไม่ได้ประกอบ
อาชีพอื่น จึงทำให้แสดงบทบาททางการเมืองได้อย่างเต็มที่”

ตอนที่ 3 ยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมือง
สตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3.1 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้าน สังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ
นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.5 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ
นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมือง ของสตรีในด้านสังคม	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การ แปล ผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1	การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น	108 (27.0)	201 (50.3)	54 (13.5)	7 (1.8)	30 (7.5)	3.98	0.66	มาก
2	การบำรุงรักษา คุ้มครอง และ ดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	141 (35.3)	223 (55.8)	27 (6.8)	5 (1.3)	4 (1.0)	4.23	0.71	มาก ที่สุด
3	การส่งเสริมรักษาภูมิปัญญาให้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น	150 (37.5)	181 (45.3)	62 (15.5)	3 (0.8)	4 (1.0)	4.17	0.78	มาก
4	การส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายใน ท้องถิ่น	115 (28.8)	218 (54.5)	58 (14.5)	4 (1.0)	5 (1.3)	4.08	0.76	มาก
5	การดูแลระบบสาธารณูปโภคขั้น พื้นฐานในท้องถิ่น เพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการของประชาชน	114 (28.5)	208 (52.0)	65 (16.3)	7 (1.8)	6 (1.5)	4.04	0.80	มาก
6	การป้องกันภัยธรรมชาติและ บรรเทาสาธารณภัยในช่วงฤดูกาล ต่างๆ	140 (35.0)	171 (42.8)	73 (18.3)	8 (2.0)	8 (2.0)	4.06	0.88	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมือง ของสตรีในด้านสังคม	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การ แปล ผล
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
7	การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการป้องกันและระงับ โรคติดต่อของท้องถิ่น	33 (8.3)	244 (61.0)	90 (1.3)	5 (1.3)	28 (7.0)	3.62	0.92	มาก
8	การตั้งศูนย์การเรียนรู้ผ่านทาง โทรศัพท์ภายในท้องถิ่น เพื่อรับ ฟังเรื่องร้องเรียนของประชาชน	143 (35.8)	194 (48.5)	30 (7.5)	5 (1.3)	28 (7.0)	4.04	1.05	มาก
9	การส่งเสริมการศึกษา โดยการ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภายใน ท้องถิ่น และจัดกิจกรรมทัศน ศึกษาภายในศูนย์การเรียนรู้	114 (28.5)	184 (46.0)	67 (16.8)	5 (1.3)	30 (7.5)	3.86	1.07	มาก
10	การจัดให้มีบริการสาธารณะอย่าง มีคุณภาพ เป็นธรรม ภายใน ท้องถิ่น	138 (34.5)	183 (45.8)	40 (10.0)	10 (2.5)	29 (7.3)	3.97	1.09	มาก
11	การรับเรื่องร้องเรียน แล้วเร่ง ดำเนินการและรายงานผลให้ ทราบ	108 (27.0)	201 (50.3)	54 (13.5)	7 (1.8)	30 (7.5)	3.87	1.06	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.99	0.88	มาก	

จากตาราง 4.5 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) โดย 4 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อันดับที่ 1 การบำรุงรักษา คู่มือครองและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.23$) อันดับที่ 2 การส่งเสริมรักษาภูมิปัญญาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.17$) อันดับที่ 3 การส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.08$) อันดับที่ 4 การป้องกันภัยธรรมชาติและบรรเทาสาธารณภัยในช่วงฤดูกาลต่างๆ ($\bar{X} = 4.06$) ทั้งนี้ประเด็นที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด การส่งเสริมการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภายในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมทัศนศึกษาภายในศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเป็นรายประเด็นย่อย ในเรื่องการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่า การบำรุงรักษา คู่มครองและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด รองลงมาการส่งเสริมรักษาภูมิปัญญาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 150 คน ร้อยละ 37.5 เห็นด้วยในระดับมาก การส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น จำนวน 115 คน ร้อยละ 28.8 เห็นด้วยในระดับมาก และการป้องกันภัยธรรมชาติและบรรเทาสาธารณภัยในช่วงฤดูกาลต่างๆ จำนวน 140 คน ร้อยละ 35.0 เห็นด้วยในระดับมาก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 เห็นว่า การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านสังคม เป็นเงื่อนไขสำคัญในการการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

นายขจร จิตมโนวรรณ อายุ 40 ปี อาชีพ อปพร. มีความคิดเห็นว่า “การให้ความดูแล ช่วยเหลือ ประชาชนในเรื่องของระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทำได้ดี และเข้าถึงความต้องการ”

อาชีพข้าราชการการเมือง อายุ 55 ปี มีความคิดเห็นว่า “หลังจากการริเริ่มโครงการสายด่วน อบจ. สิ่งที่ตามมาคือ ประชาชนโทรเข้ามาร้องทุกข์ และสามารถจัดการปัญหาได้อย่างเร่งด่วน รวดเร็ว เป็นที่น่าประทับใจต่อประชาชนเป็นอย่างมาก”

นายพงษ์ศักดิ์ ตากคำ อายุ 45 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “ให้การยอมรับของการบริหารงานของผู้บริหารฯในเรื่องของระบบศึกษา ที่ได้จัดตั้งโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ไม่ต้องจำเป็นเข้าโรงเรียนประจำจังหวัดเสมอไป เป็นทางเลือกอื่นสำหรับประชาชนต่อไปได้”

นางกรวัลย์ จินา อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “ประเมินผลจากการทำงานมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มั่นใจว่าประชาชนให้การยอมรับในตัวผู้หญิงได้”

3.2 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหาร ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.6 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ
นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมือง ของสตรีในด้านเศรษฐกิจ	ยอมรับ มากที่สุด	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)				\bar{X}	S.D.	การ แปล ผล
			มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1	การส่งเสริมการพาณิชย์ การ ลงทุนและการทำกิจการใหม่ๆ ภายในท้องถิ่น	114 (28.5)	179 (44.8)	71 (17.8)	7 (1.8)	29 (7.3)	3.85	1.80	มาก
2	การประสานงานให้หน่วย ราชการหรือเอกชนเข้ามาให้ ความรู้ในด้านการลงทุน การ ส่งเสริมการทำมาหากินของ ประชาชน	95 (23.8)	216 (54.0)	52 (13.0)	9 (2.3)	28 (7.0)	3.85	1.03	มาก
3	การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับ หรือจัดหามาได้ในการพัฒนาได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม กันทั่วทั้งพื้นที่และมีความ โปร่งใสตรวจสอบได้	121 (30.3)	169 (42.3)	71 (17.8)	10 (2.5)	29 (7.3)	3.85	1.10	มาก
4	การส่งเสริมการสร้างงานให้กับ ชาวบ้าน โดยการพัฒนาทักษะ อาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น	91 (22.8)	212 (53.0)	55 (13.8)	12 (3.0)	30 (7.5)	3.80	1.06	มาก
5	การจัดกิจกรรมเพื่อ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ภายในจังหวัด	113 (28.3)	179 (44.8)	70 (17.5)	9 (2.3)	29 (7.3)	3.84	1.08	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

N=400

ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมือง ของสตรีในด้านเศรษฐกิจ	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การ แปล ผล
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
6	การมีบทบาทประสานงานเพื่อขอ งบประมาณจากส่วนราชการอื่น ในการของบประมาณการ ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานใน ท้องถิ่น	126 (31.5)	174 (43.5)	56 (14.0)	10 (2.5)	34 (8.5)	3.87	1.14	มาก
7	การจัดตั้งสถานที่ขายสินค้า พื้นเมือง สินค้า OTOP ตาม แหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้าง รายได้ให้กับประชาชน	44 (11.0)	251 (62.8)	97 (24.3)	3 (0.8)	5 (1.3)	3.81	0.67	มาก
8	การบริหารการจัดเก็บภาษีและ งบประมาณกระทำอย่างเปิดเผย และเป็นธรรม	166 (41.5)	199 (49.8)	25 (6.3)	5 (1.3)	5 (1.3)	4.29	0.74	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม							3.89	1.07	มาก

จากตาราง 4.6 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) โดย 4 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลำดับที่ 1 การบริหารการจัดเก็บภาษีและงบประมาณกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.29$) ลำดับที่ 2 การมีบทบาทประสานงานเพื่อของบประมาณจากส่วนราชการอื่น ในการของบประมาณการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.87$) ลำดับที่ 3 การส่งเสริมการพาณิชย์ การลงทุนและการทำกิจการใหม่ๆ ภายในท้องถิ่น การประสานงานให้หน่วยราชการหรือเอกชนเข้ามาให้ความรู้ในการลงทุน การส่งเสริมการทำมาหากินของประชาชน พร้อมทั้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับหรือจัดหามาได้ในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกันทั่วทั้งพื้นที่และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.85$) ลำดับที่ 4 การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในจังหวัด ($\bar{X} = 3.84$) ทั้งนี้ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การ

ส่งเสริมการสร้างงานให้กับชาวบ้าน โดยการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.80$)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเป็นรายประเด็นย่อย ในเรื่อง การยอมรับบทบาททาง การเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการบริหารจัดการจัดเก็บ ภาษีและงบประมาณกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 เห็น ด้วยในระดับมากที่สุด รองลงมา การมีบทบาทประสานงานเพื่อของงบประมาณจากส่วนราชการอื่น ในการของงบประมาณการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 เห็นด้วยในระดับมาก การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับหรือจัดหามาได้ในการพัฒนาได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเท่าเทียมกันทั่วพื้นที่และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ จำนวน 121 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.3 เห็นด้วยในระดับมาก การส่งเสริมการพาณิชย์ การลงทุนและการทำกิจการใหม่ๆ ภายในท้องถิ่น จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 เห็นด้วยในระดับมาก พร้อมทั้ง การ ประสานงานให้หน่วยราชการหรือเอกชนเข้ามาให้ความรู้ในด้านการลงทุน จำนวน 95 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.8 เห็นด้วยในระดับมาก และการส่งเสริมการสร้างงานให้กับชาวบ้าน โดยการพัฒนา ทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 เห็นด้วยในระดับมาก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 66.7 เห็นว่า การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหาร ของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

อาชีพ ข้าราชการการเมือง อายุ 53 ปี มีความคิดเห็นว่า “การสร้างงานให้กับชาวบ้าน ฝึกอาชีพ เป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว สร้างการยอมรับให้ผู้หญิงได้ เพราะมีความเข้าใจต่อ ความต้องการของชาวบ้าน”

นายบุญยืน สายขาว อายุ 43 ปี อาชีพ อพปร. มีความคิดเห็นว่า “การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวภายในจังหวัด เป็นการกระตุ้นให้ชาวบ้านมีรายได้ มีงานทำเพิ่มมากขึ้น”

นายพงษ์ศักดิ์ ตากคำ อายุ 45 ปี อาชีพ ผู้สื่อข่าว มีความคิดเห็นว่า “สิ่งที่ชื่นชอบ มากที่สุด คือผู้บริหารจัดการท่องเที่ยว ให้เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับ จังหวัดมาก”

นางพัชรนันท์ ภูคาบิน อายุ 59 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า “สิ่งที่ ชื่นชอบมากที่สุด คือผู้บริหารจัดการท่องเที่ยว ให้เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ เป็นการเพิ่มรายได้ ให้กับจังหวัดมาก”

3.3 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.7 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

N=400									
ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านการเมืองการปกครอง	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1	การส่งเสริมประชาธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น	105 (26.3)	216 (54.0)	71 (17.8)	4 (1.0)	4 (1.0)	4.03	0.75	มาก
2	การมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น	157 (39.3)	197 (49.3)	37 (9.3)	4 (1.0)	5 (1.3)	4.24	0.76	มากที่สุด
3	การจัดตั้งยุวประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักบทบาทเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยภายในท้องถิ่น	98 (24.5)	219 (54.8)	71 (17.8)	7 (1.8)	5 (1.3)	3.99	0.77	มาก
4	การเผยแพร่นโยบายที่ใช้ในการบริหารท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบทั่วถึงกัน	140 (35.0)	189 (47.3)	63 (15.8)	4 (1.0)	4 (1.0)	4.14	0.78	มาก
5	การจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น	101 (25.3)	215 (53.8)	68 (17.0)	10 (2.5)	6 (1.5)	3.98	0.81	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลำดับ	การยอมรับบทบาททางการเมือง ของสตรีในด้านการเมืองการ ปกครอง	ระดับความเห็นด้วย (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	การ แปล ผล
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
6	การสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ ประชาชนเลือกผู้นำภายใน ท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันจัด กิจกรรมต่างๆ	141 (35.3)	183 (45.8)	62 (15.5)	8 (2.0)	6 (2.0)	4.11	0.84	มาก
7	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า ไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อ ชุมชน	108 (27.0)	209 (52.3)	65 (15.5)	11 (2.0)	7 (1.5)	4.00	0.83	มาก
8	การเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นร่วมกับ นโยบายของผู้นำที่เป็นสตรี	145 (36.3)	171 (42.8)	50 (12.5)	19 (4.8)	14 (3.0)	4.04	0.99	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม							4.06	0.81	มาก

จากตาราง 4.7 การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) โดย 4 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือลำดับที่ 1 การมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.24$) ลำดับที่ 2 การเผยแพร่นโยบายที่ใช้ในการบริหารท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบทั่วถึงกัน ($\bar{X} = 4.14$) ลำดับที่ 3 การสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเลือกผู้นำภายในท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X} = 4.11$) ลำดับที่ 4 การเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นร่วมกับนโยบายของผู้นำที่เป็นสตรี ($\bar{X} = 4.04$) ทั้งนี้ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น ($\bar{X} = 3.98$)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเป็นรายประเด็นย่อย ในเรื่อง การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เห็นว่าการมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการเผยแพร่นโยบายที่ใช้ในการบริหารท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบทั่วถึงกัน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 เห็นด้วยในระดับมาก การสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเลือกผู้นำภายในท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ จำนวน 141 คน ร้อยละ 35.3 เห็นด้วยในระดับมาก และการเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นร่วมกับนโยบายของผู้นำที่เป็นสตรี จำนวน 145 คน ร้อยละ 36.3 เห็นด้วยในระดับมาก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 เห็นว่า การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นเงื่อนไขสำคัญในการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านการเมืองการปกครอง ในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

อาชีพข้าราชการการเมือง อายุ 53 ปี มีความคิดเห็นว่า “ทางผู้บริหารฯ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ให้จัดมีการประชุมร่วมกันทุกเดือน เพื่อฟังความต้องการของประชาชน”

นายน้อย ใจคำแปง อายุ 49 ปี อาชีพ ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า “ประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่องการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผ่านวิทยุ เป็นการกล่อมเกล่าประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย”

นางบุปผา อยู่อินทร์ อายุ 46 ปี อาชีพ แม่บ้าน มีความคิดเห็นว่า “การประชาสัมพันธ์นโยบายของผู้บริหารฯ ประชาชนให้การยอมรับเป็นอย่างมาก”

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ตอบแบบสอบถามและจากกลุ่มอย่างจากผู้สัมภาษณ์ ดังนี้

4.1 ข้อเสนอแนะต่อการสร้างปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1) การสร้างภาวะผู้นำ ควรที่จะมีความกล้าในการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว สามารถปฏิบัติงานหรือการทำงานได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะการที่แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตรงจุด เพื่อพิสูจน์ความสามารถต่อการทำงานเพื่อสังคมอย่างแท้จริง

2) การสร้างควมมีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารทำงาน พร้อมทั้งจะเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม รู้จักเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ผู้นำการเมืองที่ดี ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และต้องทำไปเพื่อรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง

3) ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และควรพัฒนาศักยภาพต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ฝึกทักษะให้มีความรู้เท่าทัน ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้รู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพของสตรีได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้อีกช่องทางหนึ่ง นอกจากนี้ควรสร้างความมั่นใจ มีศักยภาพในการเข้ามาเป็นผู้นำของจังหวัด และสามารถใช้กระบวนการทางความคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของสาธารณะในระดับต่างๆ เพื่อสร้างความตื่นตัว เป็นการเปิดโอกาส สร้างการแข่งขันทางการเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้อย่างเท่าเทียมกัน

4.2 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาบทบาทเพื่อสร้างการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1) สังคมควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยปรับเปลี่ยนความคิดที่ว่า ผู้นำควรเป็นเพศบุรุษเท่านั้น โดยส่งเสริมให้สตรีพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้น โดยควรปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อที่มีมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งควรอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย อันได้แก่ สถานศึกษา หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน ครอบครัว ประชาชนทุกระดับ เป็นต้น เพื่อช่วยกล่อมเกล่ากระบวนการความคิด แบบแผน สร้างความเท่าเทียมทั้งสองฝ่าย ที่มีมาตั้งแต่อดีต

2) ควรมุ่งเน้นให้สตรีทุกระดับได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ด้วยอาศัยความร่วมมือผ่านองค์กรต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือ ที่จะสามารถบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) สังคม ควรเปิดโอกาสให้สตรีทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงและได้รับ โอกาสทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสตรีควรได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และมีโอกาสเข้าถึงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4) ในการพัฒนาสตรี ควรพัฒนาภาคสตรีระดับต่างๆ ทั้งในภาครัฐ ระดับนโยบายต่างๆ และระดับเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายสตรีต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพสูง

และเป็นแกนหลักในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสตรีในระดับต่างๆ ทุกระดับ ช่วยเป็นการช่วยดึงความสามารถ ศักยภาพของตนเอง และอาจนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ปัจจัยภายนอกทางสังคม และตัวแปรตาม ได้แก่ การยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

จากสมมติฐานการศึกษาวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ดังนี้

5.1 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	X ²	R
เพศ	.314**	.000
อายุ	.271**	.000
การศึกษา	.399**	.000
ฐานะทางเศรษฐกิจ	.456**	.000
คู่สมรส	.425**	.000
ภาวะผู้นำ / การทำงาน	.492**	.000
ภาพลักษณ์ความเป็นสตรี	.347**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.8) พบว่า ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงาน และภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	X ²	R
เพศ	-.058	.245
อายุ	.180**	.000
การศึกษา	.322**	.000
ฐานะทางเศรษฐกิจ	.340**	.000
คู่สมรส	.341**	.000
ภาวะผู้นำ / การทำงาน	.386**	.000
ภาพลักษณ์ความเป็นสตรี	.273**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.9) พบว่า ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงานและภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ใน

สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่ เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	X ²	R
เพศ	.000	.993
อายุ	.416**	.000
การศึกษา	.470**	.000
ฐานะทางเศรษฐกิจ	.582**	.000
คู่สมรส	.590**	.000
ภาวะผู้นำ / การทำงาน	.587**	.000
ภาพลักษณ์ความเป็นสตรี	.426**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากข้อคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.10) พบว่า ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงานและภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่ เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยภายนอกทางสังคม	R	P-value
ระบบอุปถัมภ์	.394**	.000
กลุ่มเครือข่าย	.359**	.000
พรรคการเมืองระดับชาติ	.823**	.000
เครือข่าย	.446**	.000
เพื่อน/พวกพ้อง	.408**	.000
สื่อมวลชน	.408**	.000
ผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.)	.498**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากข้อคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.11) พบว่า ปัจจัยภายนอกทางสังคม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมืองระดับชาติ เครือข่าย เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส, สจ, สท, ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองใน
ด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยภายนอกทางสังคม	X ²	R
ระบบอุปถัมภ์	.291**	.000
กลุ่มเครือข่าย	.268**	.000
พรรคการเมืองระดับชาติ	.970**	.000
เครือข่าย	.353**	.000
เพื่อน/พวกพ้อง	.300**	.000
สื่อมวลชน	.339**	.000
ผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.)	.338**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.12) พบว่า ปัจจัยภายนอกทางสังคม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมืองระดับชาติ เครือญาติ เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส, สจ, สท, ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยภายนอกทางสังคม	X ²	R
ระบบอุปถัมภ์	.445**	.000
กลุ่มเครือข่าย	.449**	.000
พรรคการเมืองระดับชาติ	.409**	.000
เครือข่าย	.506**	.000
เพื่อน/พวกพ้อง	.435**	.000
สื่อมวลชน	.402**	.000
ผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.)	.464**	.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่ประเมินได้จากข้อคำถามในแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.13) พบว่า ปัจจัยภายนอกทางสังคม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมืองระดับชาติ เครือข่าย เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส, สจ, สท, ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 2) เพื่อศึกษาการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้ศึกษาใช้เป็นการวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก และวิธีการแสวงหาข้อมูลตามการวิจัยเชิงคุณภาพ มาสนับสนุน ซึ่งประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั่วไป ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ 18 อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชน จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นตัวเลขค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เพียร์สัน

1.3 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้จำแนกออกเป็น 5 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีอายุระหว่าง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 โดยกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.0 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 31.8 มีรายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 48.5 และอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 13.3

1.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชายและเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-45 ปี, 46-50 ปี และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชน มีรายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท และมีสถานภาพสมรส ร้อยละเท่ากัน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.1 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) ดังนี้

1) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการมีระดับการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

2) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรม จริยธรรมในการบริหาร ($\bar{X} = 4.10$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากการสัมภาษณ์ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่ม แม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา คู่สมรส และภาพลักษณ์ของสตรี เป็น

เงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ส่วนปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยภาวะผู้นำ ไม่เป็น เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.2 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) ดังนี้

1) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการใช้พรรคการเมืองระดับชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

2) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มาก่อน ($\bar{X} = 3.92$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่ม แม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยภายนอกทางสังคม เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 การยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3.1 การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.99$) ดังนี้

1) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบำรุงรักษาคุ้มครองและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$)

2) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภายในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมทัศนศึกษาภายในศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่ม แม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านสังคม เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3.2 การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$) ดังนี้

1) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ จัดเก็บภาษีและงบประมาณกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$)

2) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการสร้างงานให้กับชาวบ้าน โดยการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.80$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่ม แม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้าน เศรษฐกิจ เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมือง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3.3 การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นโดยเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$) ดังนี้

1) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$)

2) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เป็นต้น ($\bar{X} = 3.98$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม อปพร. กลุ่ม แม่บ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการยอมรับบทบาท

การเมืองของสตรีในด้านการเมืองการปกครอง เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาท ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

การสร้างการยอมรับบทบาทของสตรีในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ควรสร้างการยอมรับบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ควรที่จะมีความกล้าในการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว สามารถปฏิบัติงานหรือการทำงานได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะการที่แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตรงจุด เพื่อพิสูจน์ความสามารถต่อการทำงานเพื่อสังคมอย่างแท้จริง นอกจากนั้นผู้บริหารสตรีควรมีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน พร้อมทั้งจะเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ผู้นำการเมืองที่ดี ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และต้องทำไปเพื่อรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง และผู้บริหารสตรีควรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพต่อการทำงาน โดย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และควรพัฒนาศักยภาพต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ฝึกทักษะให้มีความรู้เท่าทัน ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้รู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพของสตรีได้ นอกจากนั้นควรสร้างความมั่นใจ มีศักยภาพในการเข้ามาเป็นผู้นำของจังหวัด และสามารถใช้กระบวนการทางความคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของสาธารณะในระดับต่างๆ เพื่อสร้างความตื่นตัว เป็นการเปิดโอกาส สร้างการแข่งขันทางการเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้อย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งสังคมควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยปรับเปลี่ยนความคิดที่ว่า ผู้นำควรเป็นเพศบุรุษเท่านั้น โดยส่งเสริมให้สตรีพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้น และควรพัฒนากลไกสตรีระดับต่างๆ ทั้งในภาครัฐ ระดับนโยบายต่างๆ และระดับเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายสตรีต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และเป็นแกนหลักในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสตรีในระดับต่างๆ ทุกระดับ ช่วยเป็นการช่วยดึงความสามารถ ศักยภาพของตนเอง และอาจนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงาน และภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงาน และภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) จากการทดสอบสมมติฐาน เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำ/การทำงาน และภาพลักษณ์ความเป็นสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) จากการทดสอบสมมติฐาน เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

5.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการทดสอบสมมติฐาน ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมือง ระดับชาติ เครือญาติ เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านสังคม ใน

สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการทดสอบสมมติฐาน ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมือง ระดับชาติ เครือญาติ เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในด้านเศรษฐกิจ ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกทางสังคมกับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการทดสอบสมมติฐาน ระบบอุปถัมภ์ กลุ่มเครือข่าย พรรคการเมือง ระดับชาติ เครือญาติ เพื่อน/พวกพ้อง สื่อมวลชน และผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ส., สจ., สท., ส.อบต.) มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาททางการเมืองในการเมืองการปกครอง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” ในครั้งนี้ พบว่าประเด็นของแต่ละปัจจัยมีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.1.1 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัวที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในกรณีเรื่องระดับการศึกษาสูงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาทเป็นผู้บริหาร

นอกจากนี้ จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านอื่นๆ อันได้แก่ เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ คู่สมรส ภาวะผู้นำและภาพลักษณ์ ล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญต่อเรื่องการมีระดับการศึกษาที่สูง พร้อมทั้งเห็นด้วยกับการที่ต้องมีอายุที่เหมาะสม และยอมรับในการเป็นเพศหญิงที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารฯ สำหรับการบริหารงาน ทั้งยังเห็นด้วยในการที่คู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมือง และมีคู่สมรส เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับเป็นที่นับหน้าถือตาของประชาชน ในส่วนระดับการเห็นด้วยกับการมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง และการมีฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคมเป็นส่วนสำคัญ นอกจากนี้ ประชาชนยังเห็นด้วยในเรื่องของการมีภาวะผู้นำ ผู้บริหารฯ ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน พร้อมกับการเป็นผู้ที่มีความสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจปัญหาได้อย่างเด็ดขาด ประชาชนเห็นด้วยต่อการมีภาวะผู้นำ การเป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้นและควบคุมตนเองได้ ในสถานการณ์ที่คับขันของผู้บริหารฯ ทั้งยังการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุม สั่งการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์งานได้ และเห็นด้วยต่อภาพลักษณ์ของผู้บริหารฯ สตรี การเป็นผู้ที่วางตัวได้เหมาะสมและแสดงความเป็นมิตรต่อบุคคลได้ถูกต้องตามกาลเทศะ

ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา บุทธชัย (2549: ง) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มสตรี คือ อายุ, อาชีพ, สถานภาพการสมรส ทั้งยังพบว่า ระดับบทบาททางการเมืองท้องถิ่นกลุ่มสตรีอยู่ในระดับมาก ทั้งยังจากสภาพสังคมวัฒนธรรม ได้กำหนดขอบเขตและการแบ่งแยกบทบาทระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ช่วยทำให้สตรีอยู่ในสถานภาพของการยอมรับการเข้าไปสู่ฐานะตำแหน่งทางการเมืองปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ส่วนประเด็นของภาวะผู้นำที่ทำการสัมภาษณ์ พบว่า ไม่เป็นเงื่อนไขต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่พบว่า การมีภาวะผู้นำของสตรียังคงมีน้อย ด้วยลักษณะของสตรี

ที่มีความคิดแบบละเอียดอ่อนมากกว่าผู้ชาย ซึ่งบางครั้งการตัดสินใจอย่างฉับพลัน และเด็ดขาด อาจยังไม่เท่ากับผู้นำบุรุษที่มีความคิดการตัดสินใจที่ไวกว่า กล่าวได้ว่าเสียได้ เนื่องด้วยการทำงานของความเป็นเพศของผู้หญิงต่อการเป็นผู้นำ อาจไม่เอื้อในงานที่ต้องการ และมองว่าคนยังยึดติดกับภาพของผู้ชายเป็นผู้นำมาตลอด ถ้าหากให้ผู้หญิงเข้ามาเป็นผู้นำ คนก็คงให้การยอมรับซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรกร หล่อสุวรรณรัตน์ (2529: 26) ที่กล่าวว่า ผู้หญิงจะได้รับการยอมรับให้เป็นผู้บริหารระดับสูงในองค์กรราชการได้นั้น นอกจากนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ระบบราชการได้กำหนดไว้แล้ว ยังจะต้องทำงานหนัก สร้างความเป็นผู้นำ เพื่อให้เกิดการยอมรับฐานะที่เป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรราชการด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหุทัย นิธิกานนท์ (2546: ง) พบว่า การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติต่อสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง

2.1.2 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของปัจจัยภายนอกทางสังคมที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในกรณีเรื่องการสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ การใช้พรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเป็นฐานเสียง การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ และ การใช้นโยบายของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ เป็นฐานเสียง ที่จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือต่อตนเอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาทเป็นผู้บริหาร

นอกจากนี้ จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านอื่นๆ ระบบอุปถัมภ์, กลุ่มเครือข่าย เครือญาติ, เพื่อน, พวกพ้อง และสื่อมวลชน ล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญต่อเรื่องพรรคการเมือง อันได้แก่ ประชาชนเห็นด้วยกับการมีเครือข่ายทางคู่สมรสเป็นนักการเมืองมาก่อน และการมีเครือข่ายทางสายเลือดที่เคยเป็นนักการเมือง พร้อมทั้งเห็นด้วยในการสร้างเครือข่ายสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปปร, แม่บ้าน) โดยการจัดกลุ่มพาไปทำกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งการได้รับการสนับสนุน

จากกลุ่มพวกพ้องที่เป็นนักการเมืองพร้อมทั้งการเคยมีบุญคุณหรือเคยเกื้อหนุนกันมาก่อน ทำให้มีอิทธิพล บุญคุณ ตลอดจนบารมีและความเกรงใจกัน ทั้งมีการใช้สื่อมวลชนทำข่าวเพื่อลงข่าวในหนังสือพิมพ์และผ่านระบบ Social Network ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งการใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานที่ได้จากการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครุณี กุลวงศ์ (2549: 103) ที่ว่า เครือญาตินั้นมีความสำคัญมากในการตัดสินใจ ในการเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะวัฒนธรรมประเพณีของไทยได้สั่งสอนให้คนในครอบครัวรักกันและช่วยเหลือกัน ทั้งยังเห็นว่าการใช้ระบบอุปถัมภ์เพื่อใช้ในการยอมรับต่อบทบาทการทำงาน เพียงเพื่อได้มาของเกียรติยศ ชื่อเสียง

2.2 การยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านสังคม ซึ่งประชาชนให้ความเห็นด้วยในการตั้งศูนย์การเรียนรู้ผ่านทางโทรศัพท์ภายในท้องถิ่น เพื่อรับฟังเรื่องร้องเรียนของประชาชน แล้วแล้วเร่งดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ นอกจากนั้นให้ความเห็นด้วยในการดูแลระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในท้องถิ่น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ได้มีการจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม ภายในท้องถิ่น การป้องกันภัยธรรมชาติและบรรเทาสาธารณภัยในช่วงฤดูกาลต่างๆ การส่งเสริมการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภายในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมทัศนศึกษาภายในศูนย์การเรียนรู้ และการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการป้องกันและระงับโรคติดต่อของท้องถิ่น

2) ด้านเศรษฐกิจ ในเรื่องการบริหารการจัดเก็บภาษีและงบประมาณกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม ทั้งยังเห็นด้วยในการส่งเสริมการสร้างงานให้กับชาวบ้าน โดยการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งยังส่งเสริมการพาณิชย์ การลงทุนและการทำกิจการใหม่ๆ ภายในท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในจังหวัด พร้อมทั้งมีการจัดตั้งสถานที่ขายสินค้าพื้นเมือง สินค้า OTOP ตามแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชน จากนั้นประชาชนเห็นด้วยกับการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับหรือจัดหามาได้ในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกันทั่วทั้งพื้นที่และมีความโปร่งใส

ตรวจสอบ สามารถชี้แจงพร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ และสามารถมีบทบาทประสานงานเพื่อของบประมาณจากส่วนราชการอื่น ในการของบประมาณการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่นได้

3) ด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญต่อเรื่อง การมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น พร้อมทั้งการส่งเสริมประชาธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งยังมีการจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น มีการสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเลือกผู้นำภายในท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชนนอกจากนั้น ประชาชนเห็นด้วยในการเผยแพร่ นโยบายที่ใช้ในการบริหารท้องถิ่น แล้วยังมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นร่วมกับนโยบายของผู้นำ ที่เป็นสตรี โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบทั่วถึงกัน มีการจัดตั้งยุวประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักบทบาทเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยภายในท้องถิ่น

สอดคล้องกับแนวคิดของ นันทนา ภมรพล (2539: 14) ที่ว่า การยอมรับบทบาทผู้นำเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในทางบวกที่มีผลต่อพฤติกรรม หรือบทบาทผู้นำ ซึ่งเกิดขึ้นจากความประทับใจและความเชื่อถือต่อพฤติกรรม หรือ บทบาทของผู้นำนั้นๆ โดยที่การยอมรับอาจจะเกิดจากความคิด ความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลที่มีต่อผู้นำของตนเอง หรือ อาจเกิดจากอำนาจหน้าที่ของผู้นำที่ยังมีอยู่ในบทบาทนั้นๆ เช่นเดียวกับ อัลพอร์ต (Allport 1937:186-188 อ้างใน ตรีณี กุลวงศ์ 2549: 40) ที่ว่า ในการยอมรับบทบาทตามความคาดหวังของบุคคล (role acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับรู้ต่อการยอมรับบทบาทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น และ ารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (role performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ซึ่งเนื่องมาจากความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาทของตนเอง

2.3 เสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของ นักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

การสร้างการยอมรับบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ควรสร้างการยอมรับบทบาท โดยมีความกล้าในการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว สามารถปฏิบัติงานหรือกระทำงานได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะการที่แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตรงจุด เพื่อพิสูจน์ความสามารถต่อการทำงานเพื่อสังคมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารสตรีควรมีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารทำงาน พร้อมทั้งจะเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ผู้นำการเมืองที่ดี ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และต้องทำไปเพื่อรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง และผู้บริหารสตรีควรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพต่อการทำงาน โดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และควรพัฒนาศักยภาพต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ฝึกทักษะให้มีความรู้เท่าทัน ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้รู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพของสตรีได้ นอกจากนี้ควรสร้างความมั่นใจ มีศักยภาพในการเข้ามาเป็นผู้นำของจังหวัด และสามารถใช้กระบวนการทางความคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของสาธารณะในระดับต่างๆ เพื่อสร้างความตื่นตัว เป็นการเปิดโอกาส สร้างการแข่งขันทางการเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้สังคมควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยปรับเปลี่ยนความคิดที่ว่า ผู้นำควรเป็นเพศบุรุษเท่านั้น โดยส่งเสริมให้สตรีพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้น และควรพัฒนากลไกสตรีระดับต่างๆ ทั้งในภาครัฐ ระดับนโยบายต่างๆ และระดับเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายสตรีต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และเป็นแกนหลักในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสตรีในระดับต่างๆ ทุกระดับ ช่วยเป็นการช่วยดึงความสามารถ ศักยภาพของตนเอง และอาจนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา บุทธยภัย (2549: 78) ที่ว่า การส่งเสริมบทบาททางการเมืองท้องถิ่นให้กับกลุ่มสตรีควรเริ่มจากการเปิดโอกาสได้รับการรับทราบอบรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ เปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย” ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

3.1.1 จากการศึกษา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญเรื่องการเมืองมีระดับการศึกษาสูงของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ดังนั้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมให้สตรีพัฒนาความสามารถของตนเอง ในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุรุษ

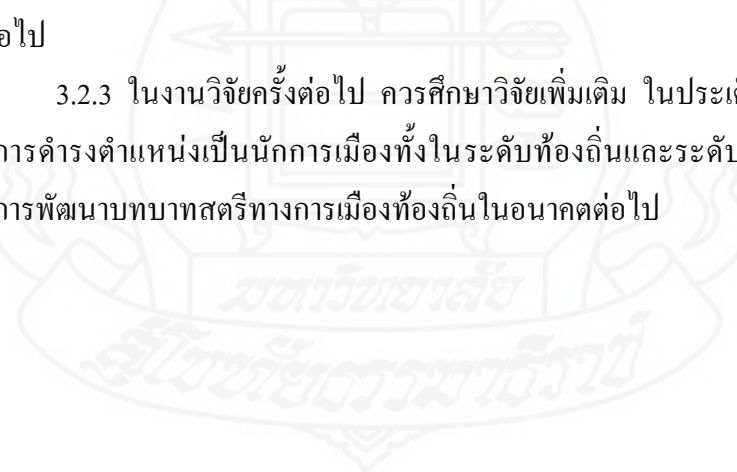
3.1.2 จากการศึกษา พบว่า การมีภาวะผู้นำของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ยังมีน้อย ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดอบรม การสร้างภาวะผู้นำและพัฒนาบุคลิกภาพของนักการเมืองสตรีให้น่าเชื่อถือ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

3.2.1 ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ในประเด็นเรื่องของการมีคุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหารฯ สตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาบทบาทของสตรีทางการเมือง เพื่อสร้างการยอมรับจากประชาชน ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติต่อไป

3.2.2 ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ในประเด็นการสังกัดพรรคการเมืองเป็นฐานเสียง ที่มีผลให้การยอมรับบทบาททางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นสตรีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีทางการเมืองท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

3.2.3 ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ในประเด็นความเสมอภาคทางเพศในการดำรงตำแหน่งเป็นนักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีทางการเมืองท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกนุช นากสุวรรณ (2547) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะกรณีในเขต
ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กุลลิณี มุทธากลิน, วรารักษ์ เฉลิมพันธุ์ชูศักดิ์ (2548) “สตรีนิยม” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิด
ทางสังคมและการเมือง* หน่วยที่ 10 หน้า 7–8 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- กองทุนการพัฒนาเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ/ยูนิเฟม (2553) *ผู้หญิงใน อบต. พลังเพื่อการ
เปลี่ยนแปลง* กรุงเทพมหานคร กองทุนการพัฒนาเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ
- จิตรกร หล่อสุวรรณรัตน์ (2530) “ปัจจัยเกื้อหนุนความก้าวหน้าของข้าราชการพลเรือน
สตรีไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฉันทวรรณ ยงค์ประเดิม (2545) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทสตรีในการเป็น
ผู้นำทางการบริหาร ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชูป กาญจนประกร (2526) *หลักรัฐประศาสนศาสตร์* กรุงเทพมหานคร
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ��ชวาล ชมศิริตระกูล (2542) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการยอมรับ การแปรรูป
รัฐวิสาหกิจ : ศึกษากรณีพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2541) *การเมืองเรื่องเพศ* นิตยสารสารคดี กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984)
- ฉลาลัย จุลเพชร (2541) “บทบาทผู้นำสตรีในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ณัฐพิชชา บุญมา (2551) “ผู้นำสตรีกับบทบาททางการเมือง” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ครุณี กุลวงศ์ (2549) “การเป็นฐานคะแนนเสียงเลือกตั้งของสตรี : ศึกษากรณีในชุมชน เขตเทศบาล
นครอุตรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมือง
การปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เทพนม เมืองแมน (2529) *พฤติกรรมองค์กร* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- นิตา ชูโต (2545) *การวิจัยเชิงคุณภาพ* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร แม่ทัพปอຍท์
- นันทนา ภมรพล (2539) “การยอมรับบทบาทการบังคับบัญชาและหน้าที่ความรับผิดชอบของ
ปลัดอำเภอสตรี” : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการปกครอง” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง, เนรมิตร จิตรรักษา (2550) *นักการเมืองถิ่นจังหวัดเชียงราย*
กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- ประทีป จงสืบธรรม (2529) “ผู้นำสตรีการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความ
เป็นผู้นำของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ทั่วประเทศ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2526) *การปกครองท้องถิ่นไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- พัทธา สายหู (2529) *กลไกของสังคม* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เมทินี พงษ์เวช (2541) *ผู้หญิงบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ* กรุงเทพมหานคร
บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์ จำกัด
- มุลนิธิไฮน์ริค เบิลล์ (2551) *การเมืองเรื่องเพศสภาพ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- รวีวรรณ วรรณพานิชย์ (2542) “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรี
ท้องถิ่น: ศึกษากรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นสตรียอดเยี่ยมประจำปี 2540”
กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาบันพระปกเกล้า (2550) *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*
กรุงเทพมหานคร ราชกิจจานุเบกษา
- ศูนย์การเรียนรู้พัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2550) *บทบาทสตรีในการปกครองท้องถิ่น*
กรุงเทพมหานคร ศูนย์การเรียนรู้พัฒนาสังคมและสวัสดิการ

- ศศิพร สิทธิพันธ์ (2539) “เงื่อนไขการเข้าสู่บทบาททางการเมืองของสตรีและการยอมรับ
ส.ส. หญิง” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภพร อยู่วัฒนา (2536) “การยอมรับบทบาทของสตรีไทยทางการเมืองและการปกครอง”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สกวเดือน ปธนสมิทธิ (2540) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการรื้อปรับระบบของพนักงาน
ธนาคาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุจิตรา สง่าเนตร (2530) “การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะข้าราชการใน
จังหวัดนครพนม” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุชีลา ตันชัยนันท์ (2542) “บทบาทชายหญิงกับการพัฒนา: บนเส้นทางขบวนการประชาสังคม”
วารสารธรรมศาสตร์ (มกราคม-เมษายน): 35-37
- สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2550) *รายงานสถานการณ์สตรีไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2551) *การส่งเสริมความ
เสมอภาคของหญิง-ชาย* กรุงเทพมหานคร สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- สถาบันผู้หญิงกับการเมือง (2541) *สตรีกับการเมือง ความเป็นจริง พื้นที่ทางการเมือง
และการขับเคลื่อน* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยการพัฒนการปกครองท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า
- สุพัตรา สุภาพ (2528) *สังคมวิทยา* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุนทร ขามศิริ (2546) “ความรู้และความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
โดยตรง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- โสภา ไชยวรรณ (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่น
ในจังหวัดลำปาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์และ
รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- โสภณ ชูพิชัยกุล (2521) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2543) *การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 10
กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมพงษ์ เกษมสิน (2519) *การบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- หฤทัย นิติกานนท์ (2546) “การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงโดย
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อุทัย หิรัญโต (2526) *สารานุกรม ศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- อมรา พงศาพิชญ์ และ วิมลศิริ ชำนาญเวช (2541) *สถานภาพสตรีไทยทางกฎหมายและสังคม
กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, ทำเนียบรัฐบาล*
- อโณทัย วัฒนาพร (2554) *การแข่งขันทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดใน 8 จังหวัด
ภาคเหนือตอนบน* กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- Allport (1967). *Psychology of Individual* Gordon Allport. New York: Pergamon.
- Haiman, F.S (1951). *Group Leadership and Democratic Action*. Boston: Houghton
Mifflin.
- Kirkpatrick, J.J. (1979). *Political Woman*. Princeton: The Eagleton Institute of Politics.
New York: McGraw-Hill.
- Paige, G.D (1977). *The Scientific Study of Political Leadership*. New York: The Free Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์พัชรนันท์ ภูกาบีน	ภาควิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. อาจารย์เรณูภา ศรีโชติทา	ภาควิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. นายสมบัติ โลหะกิจ	ท้องถิ่นอำเภอฟาน ระดับ 7
ข้าราชการสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาท

ทางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี

ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

FACTORS OF PEOPLE INFLUENCING VOTERS REGARDING
THE ACCEPTANCE OF FEMALE POLITICIANS AS EXECUTIVE
IN CHIANG-RAI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อศึกษา
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรี ในสถานภาพของ
ฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ตลอดจนแนวทางการ
เสนอแนะการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดเชียงราย

ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอรับรองว่า
คำตอบของท่านจะเป็นความลับและไม่มีผลอื่นใด ทั้งยังไม่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ
ท่าน นอกจากการศึกษาในระดับปริญญาโทเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณ
ทุกท่านที่เสียสละเวลาในการช่วยตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา

นักศึกษาระดับปริญญาโท

แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อำเภอ.....จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายใน ลงใน () และเติมข้อความหรือตัวเลขในช่องว่างที่เป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. การศึกษาสูงสุด
1. ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า 2. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
5. ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรี
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. อาชีพ 1. เกษตรกรรม 2. รับจ้าง
3. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 4. ค้าขาย
5. พนักงานบริษัท 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. รายได้
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,000 - 10,000 บาท
3. 10,001 - 15,000 บาท 4. มากกว่า 15,000 บาท
6. สถานภาพ
1. สมรส 2. โสด
3. หย่าร้าง 4. แยกกันอยู่

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีใน
สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง ท่านคิดว่าปัจจัยคุณลักษณะส่วนตัวต่อไปนี้ มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในระดับใด และโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง

ลำดับ	ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว	ระดับการยอมรับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเป็นเพศหญิง					
2	การมีอายุที่เหมาะสม					
3	ระดับการศึกษาสูง					
4	ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง					
5	ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นที่ยอมรับทางสังคม					
6	คู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมือง					
7	คู่สมรส เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จัก					
8	คู่สมรสเคยเป็นนักการเมืองมาก่อน					
9	การเป็นผู้ที่มีความสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจ ปัญหาได้อย่างเด็ดขาด					
10	การเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีศีลธรรม จริยธรรม ในการบริหาร					
11	การเป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้นและควบคุม ตนเองได้ ในสถานการณ์ที่คับขันของ ผู้บริหารฯ					
12	การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุม สั่ง การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์งานได้					
13	การเป็นผู้ที่วางตัวได้เหมาะสมและแสดง ความเป็นมิตรต่อบุคคลได้ถูกต้องตาม กาลเทศะ					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกทางสังคมต่อไปนี้ ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในระดับใด และ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง

ลำดับ	ปัจจัยภายนอกทางสังคม	ระดับการยอมรับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เคยมีบุญคุณหรือเคยเกื้อหนุนกันมาก่อน ทำให้มีอิทธิพล บุญคุณ ตลอดจนบารมีและความเกรงใจกัน					
2	การสร้างความสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเครือข่าย (ผู้นำชุมชน, อปพร, แม่บ้าน) โดยการจัดกลุ่มพาไปทำกิจกรรมต่างๆ					
3	การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ					
4	การใช้พรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง					
5	การใช้สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติ เป็นฐานเสียง					
6	การใช้นโยบายของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ เป็นฐานเสียง					
7	การมีเครือข่ายทางสายเลือดเป็นนักการเมืองมาก่อน					
8	การมีเครือข่ายทางคู่สมรสเป็นนักการเมืองมาก่อน					
9	การมีกลุ่มพวกพ้องที่เป็นนักการเมืองให้การสนับสนุน					
10	การใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานที่ได้จากการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ					
11	การมีสื่อมวลชนทำข่าวเพื่อลงข่าวในหนังสือพิมพ์และผ่านระบบ Social Network ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่					

ลำดับ	ปัจจัยภายนอกทางสังคม	ระดับการยอมรับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	การมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นผู้นำทางสังคม (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ส.ศ, สจ, สท, ส.อบต.) มาก่อน					

ส่วนที่ 4 การยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง

ลำดับ	ประเด็นบทบาทด้าน	ระดับการยอมรับ				
		ยอมรับมากที่สุด	ยอมรับมาก	ยอมรับปานกลาง	ยอมรับน้อย	ยอมรับน้อยที่สุด
	ด้านสังคม					
1	การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น					
2	การบำรุงรักษา คู่มุครอง และดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น					
3	การส่งเสริมรักษาภูมิปัญญาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น					
4	การส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น					
5	การดูแลระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานในท้องถิ่น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน					
6	การป้องกันภัยธรรมชาติและบรรเทาสาธารณภัยในช่วงฤดูกาลต่างๆ					
7	การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการป้องกันและระงับโรคติดต่อของท้องถิ่น					

ลำดับ	ประเด็นบทบาทด้าน	ระดับการยอมรับ				
		ยอมรับมาก ที่สุด	ยอมรับ มาก	ยอมรับปาน กลาง	ยอมรับ น้อย	ยอมรับน้อย ที่สุด
8	การตั้งศูนย์การร้องเรียนผ่านทางโทรศัพท์ภายใน ท้องถิ่น เพื่อรับฟังเรื่องร้องเรียนของประชาชน					
9	การส่งเสริมการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์การ เรียนรู้ภายในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ภายในศูนย์การเรียนรู้					
10	การจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็น ธรรม ภายในท้องถิ่น					
11	การรับเรื่องร้องเรียน แล้วเร่งดำเนินการและ รายงานผลให้ทราบ					
	ด้านเศรษฐกิจ					
11	การส่งเสริมการพาณิชย์ การลงทุนและการทำ กิจการใหม่ๆ ภายในท้องถิ่น					
12	การประสานงานให้หน่วยราชการหรือเอกชนเข้า มาให้ความรู้ในด้านการลงทุน การส่งเสริมการทำ มาหากินของประชาชน					
13	การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับหรือจัดหามาได้ใน การพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกัน ทั่วทั้งพื้นที่และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้					
14	การส่งเสริมการสร้างงานให้กับชาวบ้าน โดยการ พัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น					
15	การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ภายในจังหวัด					
16	การมีบทบาทประสานงานเพื่อของบประมาณจาก ส่วนราชการอื่น ในการของบประมาณการ ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น					
17	การจัดตั้งสถานที่ขายสินค้าพื้นเมือง สินค้า OTOP ตามแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับ ประชาชน					
18	การบริหารการจัดเก็บภาษีและงบประมาณกระทำ อย่างเปิดเผยและเป็นธรรม					

ลำดับ	ประเด็นบทบาทด้าน	ระดับการยอมรับ				
		ยอมรับมากที่สุด	ยอมรับมาก	ยอมรับปานกลาง	ยอมรับน้อย	ยอมรับน้อยที่สุด
	ด้านการเมืองการปกครอง					
19	การส่งเสริมประชาธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น					
20	การมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภายในท้องถิ่น					
21	การจัดตั้งยุวประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักบทบาทเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยภายในท้องถิ่น					
22	การเผยแพร่นโยบายที่ใช้ในการบริหารท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบทั่วถึงกัน					
23	การจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น					
24	การสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเลือกผู้นำภายในท้องถิ่นเอง ในการช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ					
25	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน					
26	การเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นร่วมกับนโยบายของผู้นำที่เป็นสตรี					

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาท
ทางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายFACTORS OF PEOPLE INFLUENCING VOTERS REGARDING
THE ACCEPTANCE OF FEMALE POLITICIANS AS EXECUTIVE
IN CHIANG-RAI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อศึกษา
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรี ในสถานภาพของ
ฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ตลอดจนแนวทางการ
เสนอแนะการพัฒนาบทบาทในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดเชียงราย

ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอรับรองว่า
คำตอบของท่านจะเป็นความลับและไม่มีผลอื่นใด ทั้งยังไม่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ
ท่าน นอกจากการศึกษาในระดับปริญญาโทเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณ
ทุกท่านที่เสียสละเวลาในการช่วยตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา

นักศึกษาระดับปริญญาโท

แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองใน
สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายใน ลงใน () และเติมข้อความหรือตัวเลขในช่องว่างที่เป็นจริงหรือ
ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. การศึกษาสูงสุด

1. ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า 2. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
 3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 5. ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรี
 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. อาชีพ 1. เกษตรกรรม 2. รับจ้าง
 3. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 4. ค้าขาย
 5. พนักงานบริษัท 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. รายได้

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,000 - 10,000 บาท
 3. 10,001 - 15,000 บาท 4. มากกว่า 15,000 บาท

6. สถานภาพ

- () 1. สมรส
- () 2. โสด
- () 3. หย่าร้าง
- () 4. แยกกันอยู่

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีใน
สถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

2.1 เพศ.....

.....
.....

2.2 อายุ

.....
.....

2.3 การศึกษา.....

.....
.....

2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจ.....

.....
.....

2.5 คู่สมรส.....

.....
.....

2.6 ภาวะผู้นำ/การทำงาน.....

.....
.....

2.7 ภาพลักษณ์ความเป็นสตรี.....

.....
.....

ตอนที่ 3 ปัจจัยภายนอกทางสังคม ที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในสถานภาพ
ของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

3.1 ระบบอุปถัมภ์

.....
.....

3.2 กลุ่มเครือข่าย

.....
.....

3.3 พรรคการเมืองระดับชาติ

.....
.....

3.4 เครือญาติ.....

.....
.....

3.5 เพื่อน/พวกพ้อง

.....
.....

3.6 สื่อมวลชน.....

.....
.....

3.7 ผู้นำทางสังคม

.....
.....

**ส่วนที่ 4 การยอมรับบทบาททางการเมือง ในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรี ใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย**

4.1 บทบาทด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 บทบาทด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 บทบาทด้านการเมือง

.....

.....

.....

.....

.....

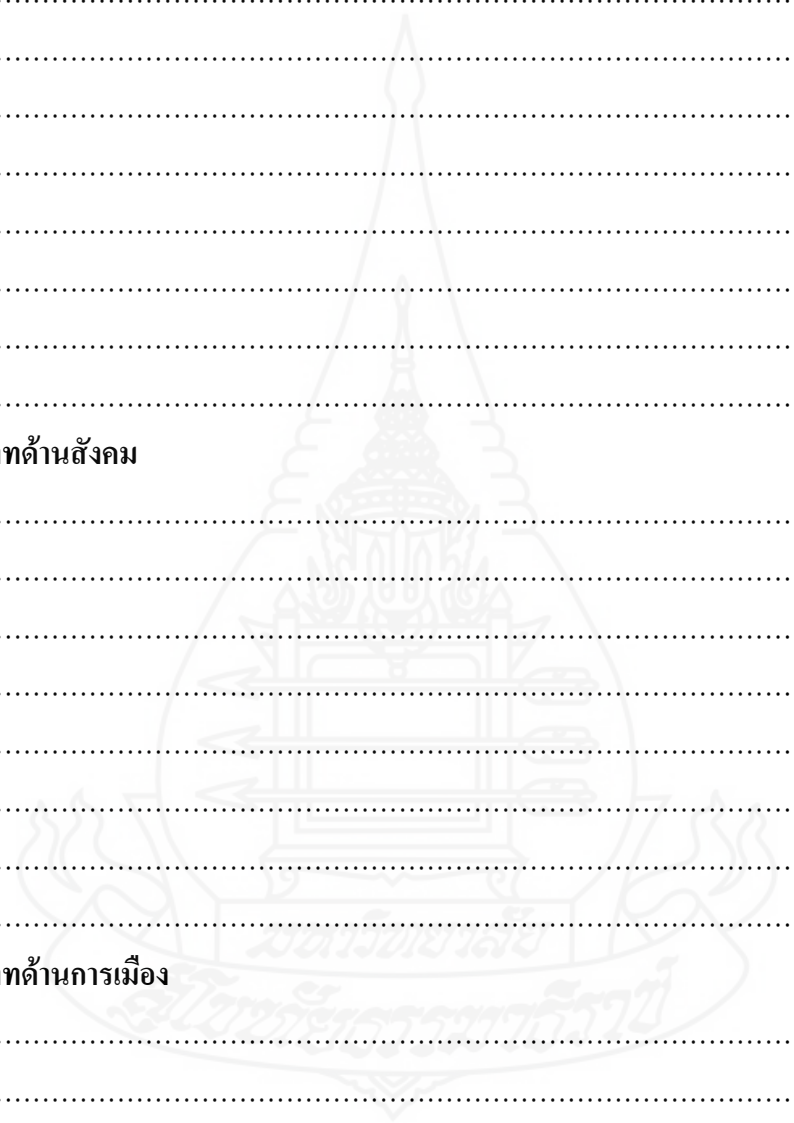
.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

- ข้าราชการการเมือง (2555, 25 เมษายน) องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา
- ข้าราชการการเมือง (2555, 1 เมษายน) องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา
- เฉลิม นามวงศ์ (2555, 19 เมษายน) อพปร. สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 687/1 หมู่ 14 ตำบลรอบเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- ชวลิต ใจอาษา (2555, 24 เมษายน) นักวิเคราะห์และนโยบายแผน องค์การบริหารส่วน
จังหวัดเชียงราย สัมภาษณ์โดย นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 401 หมู่ 11
ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- แดง รามสุข (2555, 20 เมษายน) ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด
เชียงราย สัมภาษณ์โดย นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 378 หมู่ 24 ตำบล
รอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- น้อย ใจคำแปง (2555, 4 เมษายน) ประธานชุมชนสันตน์เปา สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 982 หมู่ 2 ตำบลริมกก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย
- บุญยืน สายขาว (2555, 22 เมษายน) อพปร. สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 47/5 หมู่ 13 ตำบลรอบเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- บุปผา อยู่อินทร์ (2555, 8 เมษายน) แม่บ้าน สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดาบ้านเลขที่ 226 หมู่ 5 ตำบลริมกก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- กรวัลย์ จินา (2555, 22 เมษายน) นักวิชาการการศึกษา องค์การบริหารส่วน
จังหวัดเชียงราย สัมภาษณ์โดย นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 172/1
หมู่ 1 ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- มังกร สันธิ (2555, 9 เมษายน) ประธานชุมชนสันตลาลเหนือ สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 168 หมู่ 1 ตำบลริมกก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

มนัส วรรณคำ (2555, 18 เมษายน) ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด
เชียงราย สัมภาษณ์โดย นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 148 หมู่ 7
ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ลาวัลย์ ใจแปง (2555, 30 เมษายน) แม่บ้าน สัมภาษณ์โดย
นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา บ้านเลขที่ 17/9 หมู่ 22 ตำบลรอบเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววันวิสาข์ แก้วจินดา
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤษภาคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษา โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ พ.ศ. 2549 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	เทศบาลนครเชียงราย
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว

